

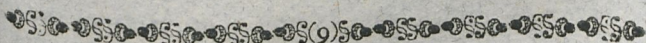
IO. PAVLLI KRESSII, ICTI
EXERCITATIO IVRIDICA
DE
NEPOTE EA,
QVÆ PARENS ACCEPIT,
IN VNIVERSVM
CONFERENTE.

7/43.

1732/6

EDITIO NOVISSIMA.

HELMSTADII
EX OFFICINA SCHNORRIANA
MDCCL.

43

IO. PAULI KRESII, ICI

EXERCIT. VI. IURIDICA

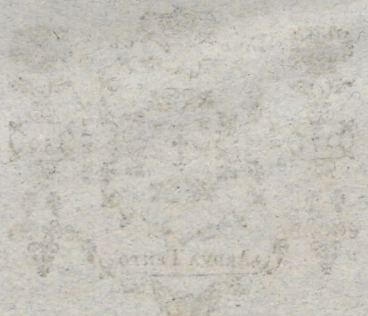
DE

NEPOTE FA.

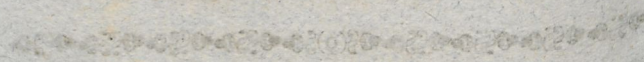
QUAL. PARENIS ACCEPIT.

IN UNIVERSVM

CONFERRERE

EDITIO NOVISSIMA

HELMSTADII

ET OFFICINA SCHNORRERIANA

MDCCCLXXII

CAPVT. I.
DE
NEPOTVM COLLATIONE
IN GENERE.

§. I.

DE nepotum collatione visu- *Varie*
ri, cum de ejus origine, *que colla-*
variisque iis, quæ experta *tio exper-*
est, fatis post tot doctissi- *ta est mu-*
morum interpretum effa- *tationes*
ta solliciti fuerimus, toties *exponun-*
jam acta agere multis qui- *tur.*
dem videbimur; sed sub-
sequenti argumenti tracta-

tione patebit, quod licet ab aliis dicta sicco trans-
eamus pede, quo felicius progredi queamus, singula
collationis momenta altius repetendo tamen operæ
pretium fecerimus. Antiquissimo Quiritum Le-

gumque XII. Tab. jure tam angustis cancellis

A

cir-

circumsepta erat successio, ut emancipati, qui per ipsum emancipationis actum capite minutiangebantur, plane non ad hereditatem paternam vocarentur, sed soli sui ad eandem admitterentur. Prætor itaque tam naturalis æquitatis quam juris emendandi quo ferebatur *L. 7. ff. de F. & F.* studio inductus *pr. F. de B. P.* hanc emancipatorum capitum deminutionem rescidit, & jus percipiendarum hereditatum ad emancipatos *ex æquo & bono* dilatavit, cit. §. 1. *F. in fin. de B. P. L. 6. §. 1. ff. de B. P.* & ut his æque subveniret, ac LL. tueretur, bonorum excogitavit possessionem, quo colore filii emancipati jure quasi postliminii in familiæ sacra revocati sub alio licet titulo iisdem tamen & paribus, quibus sui, frui possent juribus, *L. 2. de B. P.* nullo onere hactenus ad eos pertinente. Quo fiebat, ut ex summa æquitate summa simul propullularet iniquitas. Filii enim in potestate parentis adhuc constituti, sibi nihil, patri omnia acquirebant, acquirentium a se pariter ac reliquorum, quæ parens reliquerat, bonorum portionem cum emancipatis communicare tenebantur, hi autem ex adverso quæ lucrati erant sibi reservabant; unde ab his duplici incommodo afficiebantur sui; causa igitur aderat quæ Prætorem movere poterat, * ut emancipatos quoque juberet bona sua in medium proferre, qui paternorum participes reddebantur.

* Causa hæc quæ Prætorem movere poterat, in eo præcipue querenda; quod Prætor deterioratam suorum heredum causam, non adeo ficeis, ut loquimur, oculis, adspicere poterit, sed quod iis infixerat vulnus rursus se curare debere putaret.

✱) 3 (✱

debanur L. 1. §. 1. ff. de Collat. bonor. Ab hoc eman-
cipatis imposito collationis onere nihil eximeba-
tur, nisi quod post patris mortem conquistum
L. 6. C. de Collat. una cum castrensi & quasi castren-
si peculio * L. 1. §. 20. ff. h. t. Sed rebus sui heredis
A 2 sic

* An ab omni tempore quo collatio invaluisse præsumitur, a collatione, quam ab auctore suo prætoriam nominare liceat, exemptum quoque fuerit peculium castrense & quasi-castrense, non sine ratione negari, vel in dubium saltem vocari potest. Iis sane temporibus quibus Imperatorio arbitrio nondum parebat Roma incognitum quoque adhuc erat *peculii castrensis nomen* teste *Suctonio Cap. 15. in vit. Tiberii, & Dioniso Halicarnassensi*. Pro lege a Romulo sancita servorum instar liberi nihil proprii quicquam sibi habebant, omnia patris erant quæ in liberorum erant manibus, uti verba sunt apud *Senecam de benefic. lib. VII. cap. 4.* Julius autem Cæsar pro addendo militiæ pretio concessit militibus indeterminatam testandi de acquisitis in castris bonis facultatem, L. 1. ff. de test. mil. variisque prorsus eandem adduxerunt ordine sequentes Cæsares privilegiis *Conf. 2. §. 51. Sat. XVI. Juvenal.* Recte exinde ad hæc tempora castrensis peculii constitutionem simul ac ejusdem exemptionem a collatione referunt antiquitatum scrutatores. Iisdem vero introductæ a Prætoris collationis, quamvis eadem in puncto propter desideratam diu a clarissimis viris edicti chronologiam determinari nequeat, originem tribuere, & hæc peculiorum primordiis coævam facere historica veritas similitudo vetat. Primus enim, uti ex *Livio lib. VI. in fin. & lib. VII. post. princ.* haurire possumus, Prætor (sive prætor populi) Romæ creatus est A. V. C. 389. vid. *GEORG. EBERLINUM in comm. ad tit. D. de O. F. pag. 21.* pluribusque sequi ubi omnis historia. Jus exinde illum, per tria secula, & qui excedunt annos, Quiritibus ante Julium dixisse patet, nec creditu facile est, cum omne hoc tempus studii juris emendandi vacuum, sibi soli otioque dedisse, nec emancipatorum miserum ante Imperatores bonorum possessioni & quæ citra dubium brevi eam insequuta est collationi

⊙) 4 (⊙

fic bene consultis, nova iterum emergebat iniquitas. Emancipato enim quæ proprio studio ac opera sibi acquisiverat a paterna familia missus, in communis hereditatis massam inferre coacto inferbatur haud exigua injuria, dum bona, quæ ipse congesserat, conferre jubebatur, vicissim sui, cum mortuo patre usufructus paternus in his desineret, eadem pleno dominio sibi retinebant. Accedebat & illud, quod emancipatorum bona sua industria quæsitæ, vel certe adventitiæ; omnem parentis sæpius exæquarent hereditatem. Vnde Leo L. 17. C. h. t. versic. *ex substantia autem ejus (scil. parentis) profecta.* Qua lege eousque emancipatorum collatio coarctata, ut nihil præter solum profectitium in posterum conferre eos oportuit. Neque autem sic collatio omni ex parte beata, ac ad æquitatis regulas composita visa. Nam prætor cæterique post eum jurium emendatores tunc demum collationi locum fecerant, cum ab intestato vi & auctoritate legis quæ inter natiuitate pares paria quoque distribuit jura, succeditur; e contrario autem sine expresse declarata testatoris voluntate nihil conferri debere inter eos qui ex testamenti tenore succedunt, quorum sola norma

---

tionem locum fecisse, præcipue cum haud obscure liqueat, successione & quæ ad eandem pertinent argumenta omnium fuisse prima quorum emendationem sibi commendatam habuit Prætor, cujus auctoritas historia docente jam a Syllæ temporibus tantopere in decrementum iuit, ut sub Imperatoribus ex antiquo quo præfulserat hæc dignitas splendore, nil fere quidquam præter dulce nomen superesset.

ma fit testatoris arbitrium, quod ei plane est relitum *L. 1. L. 7. & L. 10. C. b. t. L. 8. C. de inoffic. test.* Atqui & taciti arbitrii paterni rationem habendam putabant a liberis. Vnde si pater de collatione datorum nihil in tabulis suis præceperat, id actum tacite credebant, ut data apud filium penes quem semel erant, in perpetuum gratis permanerent. Sustulit hanc differentiam Imp. Justinianus *Nov. 18. cap. 6.* & ex eadem in *Cod. b. t.* transcripta *Auth.* ex testamento. Simulac rationem ipse indicat, quod nempe mortis doloribus excruciatius sæpius oblitus esse possit a se datorum, quæ alias conferri probabili ratione voluerit. Vnde quod tacite negotio inest, pro expresso esse habendum iussit cit. *Nov. 18. Cap. 6.* Conf. RITTERSHVSIVM in *Comment. ad Nov. pag. 261. seq.* VINNIVS *Cap. VIII. §. 5. de Collat.*

§. II.

Jure itaque civili, cum satis constet nullam emancipatorum ad paternam hereditatem fuisse admissionem, prono exinde fluit alveo, collationem quoque tunc temporis omnino fuisse ignotam. Illa autem Prætori ÆQUITATI studentem & Quiritum jus nimis angustum ac durum emollienti debetur, hæc ex eadem simul promanavit ÆQUITATE. Nec opus esse videtur post præcedentem §. operosius laborare, ut ejusmodi æquitatem * collationis argumento inesse probemus.

*Collatio pro æqualitate inter liberos servanda, est introdu-
cta.*

A 3

Satis

* Inest quidem collationi ea æquitas, ut mediate ex eadem originem traxisse possit dici, dum Prætor excogitata pro æquo &

6

Satis id testantur verba *L. i. ff. b. t.* Præterea omnis in successio-
 num quæstionibus in eo vertitur
 cardo, ut vel testantium satisfiat dispositioni, cui
 conferendi necessitas minime repugnat, cum libe-
 ræ disponendi facultati per eam neutiquam præ-
 iudicetur; sive ut, si de contraria testatorum vo-
 luntate non constet, exacta inter liberos servetur
 æqualitas, utque omnes qui eodem nativitatibus
 gaudent gradu, paribus quoque ad eandem here-
 ditatem vocentur partibus. Vti enim naturalis
 stimulus parentes ad liberorum educationem hor-
 tari, *L. i. §. 3. ff. de l. & l.* & patri propter ipsam
 naturam necesse esse filium vel filiam alere *L. un.
 §. 5. vers. fileat C. de rei uxor. act.* dicitur: ita & ea-
 dem parentum versus omnes liberos præsumitur
 propensio, ut æquitatis pariter ac æqualitatis
 inter eos servandæ habere velint optimam ratio-
 nem. Ad ejusdem autem normam leges circa
 collationis argumentum versantes ad unam omnes
 esse concinnatas, vel primo intuitu statim patet.
 Luculentum ejus argumentum exhibet *VLPI-
 ANVS in L. i. ff. §. 5. b. t. & L. i. §. 13. de conjung.
 cum emanc. lib.* ubi ostenditur: per Prætoris edi-
 ctum id cautum fuisse, ne in eodem successio-
 nis jure positorum, alter per *B. P. LOCUPLETIOR*
 reddatur, altero *DAMNUM* sentiente. Verba in
 cit. *LL.* uti æquitatem omni ex parte spirant: ita fun-

& bono bonorum possessione, pro eodem æquo & bono
 postea quoque collationem non introducere non potuerit.
 Ast si causam desideraveris proximam, per dicta ad §. præ-
 ced. illam invenies potius in eo: ut Prætor causæ suorum
 heredum vulneratæ, remedium iterum adferret.

fundamentum quoque collationis iisdem contineri probat: BRUNNEM. ad easdem. Generale *Regula circa collationem generales.* propterea ex iis Dd. deduxerunt axioma: ut toties collationi locus sit, quoties citra eam nimia inter liberos orietur *inequalitas* * *Vinnius de collat. Cap. XIII. n. 5. Dd. ad tit. ff. de collat.* Vel uti aliis potius visum: non confertur, quam quibus hereditatis pars detrahatur, nec conferunt alii, quam qui detrahunt. *Id. ibid.* Debetur & eidem legislatorum æquitati regula: ut quoties existet voluntas testatoris EXPRESSA Nov. 18. cap. 6. in fin. VEL
TACI-

* Post Nov. jus pro unico vero & genuino faciendæ collationis caractere inter liberos inæqualitas vitanda habenda servandaque nisi eandem introduxerit sua voluntate ipse testator. Non pari lege coheredibus collatio injungebatur prætoria, sed longe alio pro modulo ea æstimanda. Varia enim utriusque juris emendatoris Prætoris scil. & Justiniani fuerunt studia, diversusque eorum scopus. Ille continebat se in resarciendo quod suis abstulisset, ulterius non sollicitus; hic vero una cum æquitate æqualitatem quoque inter liberos extra casum expressæ testatoris voluntatis non lædendam ante oculos habuit eandemque adhortans potius quam fanciens testatoribus commendat Nov. 22. cap. 48. Veri. *Si quis autem.* Vnde porro collationis species, quæ Prætoris edicto debetur, ab ea cui Justinianus novam planam formam per Nov. induit plurimis differt nominibus: 1) enim aliæ sunt personæ conferentes, 2) alia res conferenda, 3) diversus ex utraque resultat effectus. Siquidem quod ad unum pertinet Prætoris edicto emancipati tantum conferre jubentur, jure Justiniano omnes descendentes ad quos aliquid ex hereditate, de qua quaritur, profectum, quodque testator rursus inferri non expresse prohibuit. 2) Prætor bona omnia conferre jubebat, Imperator tantum *da-za*, sive profecta. 3) Prætoris bonorum possessores à collatione se defendere queunt exceptione; rem ex bonis citra
solum

TACITA * L. 39. §. I. ff. famil. herisc. collationem prohibens, toties conferendi plane cesset necessitas, cum contra testatoris arbitrium eidem locus esse nequit, arg. L. 8. Cod. de inoff. testam.

§. III.

Capitis
conspic-
tus.

Hæc præfatis, minus erit difficile determinare: 1) quid sit collatio? 2) quem collationis oneri adstrinxerint LL? 3) cui conferatur? 4) quale collationis sit objectum, sive quæ bona conferendi necessitati subsint, quæque ex adverso non conferantur? 5) quo collatio modo fieri debeat? Quibus quæstionibus rite discussis, in omni argumento inoffenso procedere licebit pede. Ad primam igitur quod spectat, non nisi duplici definitione rem omnem conficere atque satis exhaurire poterimus. Secundum antiqui enim honorarii juris analogiam collatio recte dici potest: *bonorum ab emancipatis filiis conquistorum, & paternæ hereditatis in unum corpus congestio, sive totalis confusio in suorum heredum gratiam facta.* VOET ad ff. tit. de Collat. num. 1. Sed temporis successu jure Novell. collationis forma plane mutata, adeo, ut hodie nullus suorum & emancipatorum habeatur

Defini-
tiones.

dolum culpamve suam exiisse. L. 2. §. 2. ff. de Coll. rationem vid. infra in not. ad §. 9. Sed hæc exceptio post Nov. 18. Cap. 6. amplius non potest adtendi.

* Jure Codicis quin detur tacita testatoris prohibitio, in dubium quidem vocari nequit per L. i. h. t. Nov. 18. cap. 6. verbis: *si vero testati &c.* Eadem autem Nov. 18. paulo post verbis: *nisi expresse designaverit*; hanc legem abrogare, & non nisi expressam talam admittere videtur. Adde STRYCK de S. ab I. pag. 131.

amplius respectus, nec paternorum vel materno-
rum bonorum, ulla adhuc quoad collationem su-
perfit differentia habita tantum æqualitatis ratio-
ne quum dicere posses: Justinianeam collationem
& definire: *contributionem, & restitutionem bono-
rum à parentibus inter vivos ad liberos profectorum
à solis liberis, omnibus tamen, in omni successione
generis, ni DISSERTA parentum voluntas obstet, pro-
tuenda inter illos in successione æquitate faciendam.*

§. IV.

Habendam in collationis argumento diximus *Quis con-*
æqualitatis INTER LIBEROS servandæ ratio-*ferat?*
nem. Vnde inter hos tantum collationem obtri-
nere, facile intelligitur. Antiquissimo autem ju-
re utut nec emancipati sibi invicem, nec sui e-
mancipatis conferrent, in jurgia quippe neutro il-
lata L. 1. §. 24. *b. t. Vinn. d. tr. cap. 11.* Postea tamen
B. P. suis etiam concessa, & liberis itaque omni-
bus per edictum: *unde liberi*, vocatis ad paternam
hereditatem, eorumque distinctione tam secundum
sexum, quam conditionem, *per Nov. 118. cap. 1.*
plane sublata. SCHNOBEL *in diff. ad ff. diff. XVIII.*
ib. 16. multiplicatis quæ B. P. gauderent entibus,
quin & collationis subiecta multiplicarentur non
esse non potuit, arg. L. 10. *de R. l.*; Omnes exinde
liberi conferendi necessitati sunt adstricti L. 17. C.
b. t. Ei qua tales, i. e. qui prima generatione a pa-
rentibus descendunt, LLbus diferte circa eos di-
sponentibus, imo & eorum juribus ab Arnol-
Vinnio, Adamo Brunnero, Stephano Forcatu
lo multisque aliis satis explicatis, nostræ non sum
tra-
ger.

*De colla-
tione ge-
neratim
spectata
scripto-
tra-
ger.*

tractationis. Secundum Romanorum autem dicendi morem nomine liberorum §. 4. *l. qui tutor. testam. dari poss. & nostrum: de ver. Rinder; vid. HERT. in paroem: Es ist nichts lieber als Rinde des Rind; uti omnes, qui ex uno communi parente progeniti sunt descendentes veniunt L. 34. C. de inoff. testam. L. 104. 222. ff. de V. S. & ad eandem GRÖNWEGEN aliique: ita quoque ex præsumto voto & parentum voluntate, causam ex sanguine suo prognatorum potiore in hereditatis suæ divisione esse cupientium, ad ascendentium hereditatem vocantur omnes *descendentes*, nulla habita attentione, sintne primi sive secundi gradus an nepotes, an pronepotes, vel quoque ulteriorum, rariori licet exemplo, generationum *d. l. 17. C. b. t.* Perspiciebant enim legumlatores utique naturalem ita quidem ferre ordinem, ut gradu proximiorum filiorum potius sit jus, quam causa nepotum remotiorum, iniquitatem tamen simul subesse videbant, istos hac parte plane privari, quam mediante suo parente, nisi hic mortem præcessisset, fuissent consecuturi. Quamobrem excogitarunt *representationem* qua intermediorum parentum vel naturali vel civili morte deficientium vices subeundo, eandem ex avi hereditate sortiuntur portionem, quam eorum superiores parens fuisset accepturus. JO. A SOMMERN & IOH. CHR. HEROLD *in tract. de represent.* Obtinuit exinde successio in stirpes §. 6. & §. 15. *l. de hered. que ab intest. Auth. in successione C. de suis & legitimis*, qua plures nepotes ex una linea descendentes genitoris sui jure ad avitam vocati*

cati hereditatem deficientem parentem repræsentant, quasi omnes unus essent. *L. 7. ff. de Collat.* Ex eo enim nati, cum hoc solo ad avi admittuntur hereditatem, portione quæ aliter parenti debita fuisset contentos esse eos oportet; nec plus prætereundere possunt, quam iste accepisset; unde omnia, quæ parens ex avitis bonis præcepit, rursus conferre jubentur. *Nov. 118. cap. 1.* Jus autem ex propria sua persona succedendi, plane habent nullum, quamvis id ex *cit. §. 6. l. extorquere*, nonnulli voluerint. Quorum sententia quidem facillime exinde everti posset, quod posito jure nepotum proprio, necessario * inter illos paribus cum patris passibus ambulantes, avi hereditas in capita, non in stirpes foret distribuenda, contra expressa *cit. §. 6. l. verba: non in capita, sed in stirpes. conf. l. 2. C. de suis & legitim.* Sed ne inanibus iustis aërem hic verberare videamur, commodius hæc disputatio excutietur infra cap. II. continemur enim adhuc specie, qua nepotes parentum heredes existentes partem ex avi hereditate appetunt. Quemadmodum autem pro propriæ suæ personæ obligatione, quæ ipsi ab avo præceperunt, rursus ab iis inferri, æqualitatis jubet ratio, *L. 1. §. 5. b. t.* ita prout parentum facta omnia præstare, nec minus quoque quæ in illum futuræ successionis vice ex avi hereditate transferant, rursus cum

B 2

cum

* Quamvis ut verum fatear, tota repræsentatio nitatur lege civitatum civili, juriq; naturæ strictè certe dicto incognita sit, ut rectè BOECLER ad *L. II. Cap. VII. §. 6. GROTIJ pag. 255.* adde de æquitatis specie *RYFEND. IV. XI. c. 7. N.*

☉) 12 (☉

cum coheredibus communicare, eos teneri, ex
communi heredum indole satis constat.

§. V.

*Quis a
collatione
immunus?*

Adstrinxit Imperator Nov. 118. conferendi ne-
cessitati solos descendentes, collateralium æque
minus ac adscendentium collationis nullam plane
facit mentionem; extranei nunquam admittun-
tur, nisi expresse eos defunctus suo elogio hono-
rare voluit, unde ad hos omnes collatio plane per-
tinere non potest. Vocatis quidem per *d. Nov. 118.
cap. 2.* mortalitatis ordine retrogrado * ad de-
scendentium hereditatem adscendentibus omni-
bus, licet inter eos certis speciebus, v. c. inter a-
vum aviamque paternæ, & solam aviam mater-
næ lineæ hereditas sæpius per repræsentationis
modum dividatur, imo eadem in his, quæ in
descendentibus, pro collatione militare videatur
æquitatis ratio: repræsentationem tamen uti re-
vera inter illos non obtinet, *Auth. defuncto C. ad
SCtum Tertull.* ita æquitatis iste color statim ac-
rem inspexerimus evanescet. In liberorum enim
favorem tantummodo æquas servare partes & in-
ter eos solos obtinere collationem voluerunt LL, si-
ve quod in trito est: *amor non adscendit, sed descen-
dit*; sive quod morte non adeo frequenter per-
verso ordine adscendentes ante minorum fata ab-
ripiente, inæqualitas exinde metuenda rarior.
Quæque ex his subsit ratio, contra jurium inten-
tionem

---

* Vnde quondam *BULGARVS* in funere filii: Ordine turba-
to succedis Bulgare nato p. 128. ap. *FANZIROLL*.

tionem conferendi obligationem ad adscendentes extendere nefas habendum. Tantum autem abest, ut ex transversæ lineæ cognatis cogi quis possit, ea quæ à fratre, avunculo, aut ejusmodi alio, doris, donationis, aut alio simili titulo accepit, rursus in medium proferre, ut potius exinde fere pro accipiente inducatur præsumtio, voluisse defunctum, ut data habeat servetque præcipua. Longe enim minor adest ratio, quæ æquitatem inter laterales, quam quæ inter adscendentes, servari suadeat; hosce sine justa & legitima causa præterire prohibuerunt LL. illorum autem præteritio, excepto unico turpis instituti heredis, vel levi macula laborantis casu, nullam inofficiosi operatur querelam. *Nov. 115. cap. 3.* Cæterum inter conjuges omnis civili jure cessat collatio, nisi vel testator ita expresse jusserit; vel locorum consuetudines aliud receperint, uti de Saxoniam docet THOMASIVS in *not. ad Huber. pag. 374.* & illustris BERGERVS in *Resol. Leg. obstant. pag. 584.*

§. VI.

Per digitos autem ita enumeratis iis, qui conferre, quive non conferre teneantur, ne nimirum extra oleas vagari videamur, eo redimus, quo egressi eramus, & cum demonstratum dederimus, collationis oneri nepotes conferendi obligationi esse adstrictos, in cujus gratiam conferant, jam erit despiciendum. *Generalis in L. 1. §. 5. ff. b. t. traditur regula: quod collationi toties sit locus, quoties is, qui eam petii incommodo afficitur atque injuria L. 10. ff. b. t.* Argumenti itaque cardo hic

☉) 14 (☉

inhæret quæstioni: quis iste sit, qui de injuria possit conqueri? quod ex Gentium juris principiis nemo potest, quam ille, cujus perfecto & quæsito derogatur juri. * Atqui ex confraternitatis privilegio jureque eorundem sacrorum, satis evictum, præter descendentes ex eadem stirpe neminem conferre; jura autem in successione argumento cum regulariter sint reciproca, firmo exinde consequutionis filo consequitur: nemini ex adverso conferri, nisi qui iterum recta ab eodem descendit linea, cum his solis hereditatis pars detrahi dici queat, quibus talem assignarunt LL. Mirum vero in modum agitari hic solet quæstio: an nepotes tantummodo cum patruis thiisque concurrentes, an & cum solis aliis nepotibus vocati, conferre teneantur? Cum thiis enim in avita hereditate succedentes, quin omnia ab avo quondam ad patrem aut ad se profecta conferre eos oporteat, extra dubium ponit. *L. 17. & 19. C. h. t.* Thiis enim proxime avum attingunt, hi vero interjecto demum genitore ex eodem descendunt, unde

---

* Recte quidem pro J. N. & G. principiis ita injuria potest definiiri. Sed alia hic incidit quæstio: an de J. N. & G. injuria alteri liberorum ab altero qui aliquid præcepit, dici possit illata? R. nec de J. N. nec de jure Gentium (etiam si mores inter Gentes receptos J. G. dixeris) potest. Ignorat enim utrumque successione omnia jura, consuetudo inter gentes quoque recepit jus primogenitura. Unde injuria hic tantum pro juris civilis principiis determinanda, pro quibus Prætor talem in hoc argumento tantum dixit damnium per bonorum possess. emancipatis concessam suis allatum *L. 1. §. 5. ff. & L. 10. de B. C.* Justinianus autem talem putavit omnem inter liberos quoscunque inæqualitatem *Nov. 18. Cap. 6.*

unde illorū causam potiore esse constat. Ali-
 ter res non sine specie se habere videtur inter so-
 los nepotes. BARRY de S. ab J. L. 14. tit. 4. num. 5.
 & BERLICH. decis. 247. num. 3. & 4. Par omni-
 um inter eos ac æqualis ratio, nec gradus ullum
 superest discrimen, unde ÆQUITATI quam ma-
 xime convenire videtur, virilis ut cuilibet sua as-
 signetur portio. Sed licet vix abnuī possit, majorem
 priori quidem casu adesse æquitatis rationem, pro-
 ximitate patruorum succedendi eorum jus prius
 reddente: attamen præponderans horum favor
 neutiquam jura mutat, cum plures ex diversis fra-
 tribus nati nepotes semper repræsentationis jure
 veniant. L. 2. ff. de suis & legit. & quotquot eorum ex
 una linea descenderint, non pinguiorem accipiant
 portionem, quam si OMNES VNVS esset, ut ex-
 fert in L. 7. ff. de Collat. Vnde legis ratione ea-
 dem existente, præstat eidem quoque inharere
 dispositioni legis. vid. L. 17. & 19. C. b. t. & Nov. 118.
 Imo & æquitati quam maxime consentaneum, ut
 cum solis consobriniis æque ac cum patruis, sive
 cum patruis & aliis nepotibus, simul concurrentes,
 nepotes conferant, * cum utroque casu eadem
 collationem suadeat ratio, quod copiosius exponit
 VOET. ad ff. b. t. n. 4. in fin. ubi simul de exceptioni-
 bus, quando scilicet soli adsint ex uno parente pro-
 gnati nepotes, sive licet ex diversis orti per statuta
 tamen non in stirpes sed in capita ad avitam vocen-
 tur hereditatem.

§. VII.

* Paucis: nepotes emancipatorum non exemit Prætor. Nepotes
 suorum non exemit Justinianus. Ergo nulli nepotes possunt
 ostendere privilegium.

*Collatio-
nis obje-
ctum.*

Res in collationis definitione §. 3. a parentibus vivis in liberos PROfectas conferri cum asseruimus, facile indagare licebit: quæ bona conferendi subsint necessitati. Vnice scilicet tantum respectus haberi debet: an bona conferenda PROfecta fuerint ex ejus bonis, cujus de hereditate agitur. *L. 17. versic. ut in dividendis & L. 19. versic. quam pro eo &c. C. b. t. Nov. 18. cap. 6. Bartolus consil. 190.* Elicitur exinde, nepotum collationem tam late patere, ut comprehendat ea omnia, quæ vel sibi, vel suis parentibus ab ascendenti elargita sunt, in cujus hereditate dividenda postea de collatione quæstio movetur. Vtrumque enim tam quod nepos ipse, quam quod parens ejus præcepit, ex bonis profectum, & hereditatis massam in coheredum insigne præjudicium imminuit, adeoque pro servanda æqualitate ad eandem referri debet. Sed dotis, inquis, & donationis propter nuptias in citatis LLbus tantum diserte fit mentio, illasque solummodo conferendas, si profectæ fuerint, edocemur; enimvero in Nov. 18. disertis verbis jubet Imperator: ut conferri debeant OMNIA data; * qua novissima sanctione permoti jurium interpretes collationem extra dotis & donationis propter nuptias fines, ad omnes profectorum bonorum species extenderunt. Nec absque sufficienti ratione; *lege 20. enim C. b. t. regula extat: ut omnium, quæ in quartam imputantur portionem, in collatione quoque habenda sit ratio;*

* Imo & ita jam olim Prætor, qui PROfectio peculio plene omnia filii bona complectebatur.

tio; quam usum fori sequi integro Facultatis Viteberg. responso probat *Berlich P. 11. decis. 247. n. 28. & Brunnem. ad L. 91. ad L. falcid. & ad L. 49. ff. de inoff. test.* Pro cujus dispositione citra omnem difficultatem determinari potest, quæ à scopo nostro non adeo aliena est quæstio: an ea tantum conferenda à nepotibus, quæ *immediate* ad eos ex bonis illius de cujus hereditate agitur, pervenerunt, an etiam ea ad communem massam referenda, quæ per parentes suos ab avo, adeoque mediante ad eosdem profecta? Casus est: Avus Titius, relictis duobus filiis, & ex filia, quæ morte eum præcessit, nepotibus defunctus, nubenti dum in vivis erat filia in dotem dederat. Pro jure in loco statutario dos apud superstitem maritum remanserat, & eo statim post Titium mortuo ad nepotes pervenerat, qui de ejus collatione postea in avitæ hereditatis petitione admoniti, contra hanc se defendere nituntur exceptione: quod dos quasi mediante tertio ad se demum pervenerit, nec bonis profectitiis adeo annumeranda. Sed parum eadem erunt tuti; in patris enim manibus dos versata profectitii peculii naturam atque indolem exuisse dici non potest, multo vero minus hoc nomine à conferendi necessitate eximi * Deinde in legitimæ portionis imputatione proximæ causæ non solummodo habetur respectus, sed intermedia quoque admittitur talis, adeo ut sufficiat, si solummodo ex bonis ejus, à quo relinqui debet, profecta, licet non sine ambagibus ad eum, cui debetur,

Conferre quoque tenentur nepotes, quæ mediante ex avi bonis ad eos pervenerunt.

C

* Vide regulam generalem in L. 7. versic. *sed & ipsi ff. h. t. & LAUTERBACH §. 13. disput. de dot. collat.*

) 18 (

betur, pervenerit, arg. *L. 3. §. 19. ff. de bon. libert. L. 30. §. 2. C. de inoff. test.* & ita quoque in illustri causa Johannæ de Merode, Comitissæ Frisiæ orientalis, judicatum refert CAROLVS de MEAN ad jus LEODIENS. Part. I. Observ. 78. n. 12.

§. VIII.

Pro communi Dd. sententia attendi quoque debet in profectiis causa & titulus.

Neque tamen in *L. 20. C. h. t.* ex legitimæ portionis materia, ad collationis argumentum transcripta regula tam late patet, ut nullum ea plane patiatur exceptionem. Impeditur quidem statim quo triens vel semis pro diverso liberorum numero in eos profecta intelligitur, omnis inofficiosi querela, aut si de conferendi necessitate quæstio, pro communi Dd. opinione præter eam, qua id quod conferendum est, profectum dicitur qualitate, attendi quoque debet causa & titulus quo fuit profectum; siquidem inquirunt, quæ ob causam sive dotis, sive donationis, sive paterni præsidii data sunt, conferri omnia debere, extra dubii aleam longe ponere. *L. 17. & 19. C. h. t.* Simpliciter vero donata quæ sine causa dicere sueverunt data, collationi nequam subesse, satis evincere *L. 13. C. h. t. Car. Mean. ad J. L. P. I. obs. 78. num. 7.* Neque vero minus attendendum esse titulum quo profecta acceperint ii, à quibus ut conferant petitur. *Idem d. l. num. 8. BARRY de success. lib. XIV. tit. 4.* Conferenda quippe omnia, quæ titulo inter vivos, titulo in liberos profecta, e contrario collationi subducuntur, quæ ultima voluntate vel legati, vel fideicomissi, vel mortis quoque donationis titulo ex bonis illius, de cujus hereditate agitur emanarunt.

runt. *L. 1. §. 17. in fin. & 19. ff. L. 10. c. b. t. VIN-
NIVS cap. 14. §. 4. de collat.* Sed uti hæc omnia
collationis argumentum non tangunt, cum per
ejus definit. *supr. §. 3. in fin.* inter vivos profecta,
tantum hujus loci sint: ita quoque distinctio in-
ter data ob causam, & sine causa, post *Nov. 18. cap.
6.* cum utrumque æque sit conferendum, nisi te-
stator aliter expresse voluerit, nulla attentione ad-
huc digna.

§. IX.

Parentibus quemadmodum in collationis o- *A collatio-
ne que
excipian-
tur?*
nere sustinendo nepotes omnibus numeris æqui
habuerit, *Nov. 118. cap. 1.* adeoque quoad successio-
nis collationisve jura post eam vix ullum inter
eos intercedat discrimen: ita vel tribus expediri
potest quæstio: quibusnam in casibus collatio-
nem subire recusare possint nepotes. Scilicet eæ-
dem quæ parentibus, his quoque comperunt ex-
ceptiones. Atqui vero omnia data conferre de-
bent parentes, præter ea quæ testator collationi
ipse subducere ac præcipuum haberi voluisse ex-
presse declaravit. Ex præsci quidem juris sanctio-
ne in peculiarem causæ favorem a collatione ex-
empta erant bona quæ ex *Martii L. ult. C. b. t.* aut
ex *Minervæ L. 1. §. 15. ff. b. t.* castris erant reporta-
ta; quod & hodie usu servatur, sed eo minus sin-
gularis quid continet, cum adventitia omnia v. c.
quæ a matre vel avia acceperunt filius aut nepos
paterno subsint arbitrio, neque exinde in collatio-
nis discrimen possint vocari. An vero conferri *An data
ad militi-
am conse-
randa?*
debeant a parente vel avo ad utramque militiam
vel togatam vel sagatam data, quæstio est ab ullo
inter-

interpretum vix omiffa, a contrariis tamen difputa-
tionibus hactenus nondum fatis vindicata. Affir-
mat enim eandem L. 30. §. 2. *Cod. de inoff. testam.*
Negat L. 50. ff. *fam. hercisc.* addita cautione: nifi
parens animo credendi dederit. Vnde binæ leges
quæ fibi contradicere videntur, facili conciliari
poffunt negotio; a parentis enim vel avi, quo-
rum arbitrio id relinquere voluerunt leges, pen-
det difpofitione: utrum liberos *velint* jubere e-
jusmodi data conferre, nec ne. Alias vero Dd.
litem inter fe hac de quæftione ortam ita compo-
nere *voluerunt*, ut dixerint, conferendi neceffitate
ad studia vel militiam data obstringi eatenus, qua-
tenus non mere alimenta contineant. Sed neque
hæc regula omni exceptione latior. Vnde longe
fatius videtur pro toties dicto Novellæ 18. placito
dicere: *omnia conferenda quæ testator expreffa vo-
luntatis declaratione eximere noluit, ex adverfo ex-
empta effe omnia, quæ testator declaravit exprefse pro-
talibus.* * Pro cujus regulæ tenore facile quoque
folvendæ quæftiones: an collatio non remittatur
in fpeciebus, fi v. c. lytrum ** a testatore vivo pro
redi-

* Videtur quidem *Nov. 18. cap. 6. in fin.* quæ olim a collatione
exempta rursus eximere in verbis: *omnibus quæ prius &c.*
Sed cum in verbis ultimis: *manentibus si res suas &c.*
(quem textum agnofcit Gloffa) illa, quæ parentes *exprefse*
diviferunt inter liberos, præter caftrenfia & quafi caftrenfia
fingulariter a Cæfaribus privilegiata, Iuftinianus nihil vide-
tur eximiffe.

** Lytri exemptio non tantum ex naturali pietatis amorisque
paterni affectu defendi potest, fed quoque ex L. 17. *Cod. de*
postlim. ubi matri plane interdicitur pecuniæ pro lytro cla-
tæ repetitio. Atqui in hac fpecie eadem in utroque paren-
te adest ratio.

redimendo ex captivitate filio vel nepote solutum, si pecunia pro comparanda dignitate * pro emendis titulis codicillaribus, pro consequendo ecclesie beneficio, aut conciliandarum splendidiorum nuptiarum causa data, si sumtus in filii nuptias elargiti, aut in augmentationem ac meliorationem bonorum impensi? Scilicet in his omnibus respiciendum: quæ testatoris expressa sit voluntas? qua deficiente pro Nov. 18. dispositione nihil citra injuriam collationi subtrahi potest. De omnibus sigillatim longe elegantius quam nostræ vires patiuntur, multumque copiosius uberiusque quam tractationi positi limites permittunt evolvi potest Illustr. BERGERVS in O. I. pag. 497. seq. & in Resolution. Leg. obst. pag. m. 587. VOET. ad h. t. n. 7. 8. VINNIUS de collat. cap. 10. 11. Reliquæ vero quæ hic occurrere aut moveri possunt quæstiones: an scil. nepotes a parentum hereditate abstinentes, nihilominus in avitæ hereditatis additione patris, quæ parens delibaverat, rursus conferre teneantur? It. an ea quæ credidit filio, aut pro eodem ex fidejussionis capite solvit, avus cum coheredibus rursus communicare debeant? binis insecuturis tractationis nostræ capitibus excutientur.

C 3

§. X.

---

* Cecidit per Nov. 18. & L. 1. §. 15. ff. h. t. it. L. 30. §. 2. C. de inoff. testam. distinctio: an datum quid ad dignitatem, quæ rursus vendi potest, an ad dignitatem onus tantum continentem emendam datum. Nam d. Nov. omnia tantum estimat ex voluntate parentis expressa.

Quomodo
collatio
fieri de-
beat?

Considerandus autem adhuc ultimo loco ve-
nit modus: quo collatio fieri debeat. Res omnis
eo redit: ut bona præcepta, & in futuræ heredi-
tatis vicem profecta, ad reliquam hereditatis mas-
sam revertantur rursus, omnisque ita bonorum
substantia ad eundem statum, ac si nemo aliquid
præcepisset, reducat. Quod vero an vere, per
ipsarum rerum collationem an per fictionem jure
probatam fiat. parum interest, cum utraque ra-
tione idem obtinetur affectus. Possunt itaque col-
latione nepotes fungi, vel rem ipsam inferendo
L. 1. §. 11. & 13. ff. b. t. vel tantum minus accipien-
do, quantum majorem partem omiſſa collatione
essent percepturi L. 1. §. 12. ff. b. t. aut denique de
rebus cum coheredibus communicandis vel reis
vel pignoribus cavendo L. 1. §. 9. ff. b. t. L. 1. §. 7.
ff. de collat. dot. arg. L. 17. C. de solut. Ex his enu-
meratis, quemcunque sibi velint eligere illorum
arbitrio permittitur, cum quivis ad servandam
sufficiat æqualitatem. Neque adeo quidem neces-
sario requiritur: ut res ipsa rursus ab iis infera-
tur Berger in Oec. Jur. pag. 498. n. 4. quam ta-
men si in medium protulerint deterioratam, æsti-
matio an ex concessionis sive ex eo, quo profecta
res fuit, tempore, an vero ex mortis seu faciendæ
collationis momento instituenda sit, quæstio vide-
tur non adeo plana atque expedita, quæ altiori
non indigeat indagine. Quisquis tamen lapis in
quo negotium hæreat, removeri facile potest, col-
lationis quæ antiquo Prætorio jure erat, faciem à
forma, quam novum jus ei induxit, sedulo secer-
nendo

nendo. Ex veteri enim variæ subtilitates in Pandectarum & Codicis compilationem irreperant, quæ reiterato novarum constitutionum studio sensim erant removendæ. Antiquo jure cum emancipati quæ sibi acquisiverant una cum profectis, & ita utrumque peculium & adventitium & profectitium in unam massam conglutinatum conferre teneretur, summa cum æquitate fancierant leges: ne in collationem venirent, ea quæ sine illorum (emancipatorum scil.) dolo aut culpa perierint. L. 1. §. 23. ff. b. t. L. 2. §. 2. ff. b. t. Emancipatos igitur (qui bona sua acquisita cum profectitiis semper conferre tenebantur) ultra ea quæ in ipsorum * bonis tempore quo parens fati munus implevit, nihil rursus ad hereditatis massam referre debere, recte dicitur in L. 6. C. h. t. Filiis autem in potestate retentis plenum eorum, quæ acceperant dominium, parentis mors demum concedebat. L. 25. C. de donat. int. vir. & ux. Nec periculum ad eos ullum pertinere potuit, sed mortuo demum parente transit. Vnde satis manifesto liquet: quod pro antiqui juris dispositione, sive emancipatus ad hereditatem veniat, sive in potestate adhuc constitutus, conferendorum æstimatione in utroque casu sit instituenda, attemperanda que

* Cur Prætor conferre non jubet quæ emancipatus suo labore quaesivit, quæque deinde perierunt casu? Resp. quia in hac specie damni, vel si mavis, injuriæ causâ non est Prætor, sed casus fortuitus. Cessat autem hæc ratio jure Justiniano; Justinianus enim proprio jure quaesita, plane non jussit conferri. Ego nec Paulus in L. 2. ff. §. 2. h. tit. Prætoris rationem vidit. Sed vera ratio in L. 1. §. 5. h. t.

☉) 24 (☉

que ad subductum calculum eorum quæ moriente parente aut avo extiterint. Pariter quoque ex *L. 20. princ. versic. ut lucrum C. b. t. & L. 30. §. 2. C. de inoff. testam.* tantum conferendum adhuc hodie videtur, quantum filius ex dato tempore mortis parentis habere potuit. Sed cum in genere *Nov. 18. cap. 6.* hæc fileat, imo potius in genere omnia data conferenda jubeat, conferri quoque debent omnia ea quæ ex defuncti bonis fuerunt profecta, §. 7. supr. existent adhuc, an casu perierint, parum attenditur.

CAPVT II.

DE

NEPOTE A PARENTIS
HEREDITATE ABSTINENTE, ET
NIHILOMINVS CONFERENTE.

§. I.

Connexio. **S**Vi parentis heres existens nepos, quod in avitæ hereditatis divisione quæ defunctus parens præcepit rursus conferre debeat patruis aliisque coheredibus, adeo in promptu est, ut disputatione ulteriori non indigeat. In universum enim in defuncti parentis succedit jus, & hereditatem, quam nemo sciendo tantum pro parte acquirere potest. *L. 1. ff. de A. vel o. H.* adeoque commoda etiam & incommoda omnia simul in se suscipere tenetur. *L. 10. ff. de R. J.* adeoque ratihabendorum parentis factorum obligatio, una cum heredis quam sortitus est persona ad eum transit. *L. 3. ff. §. 7. N. G.* Omnibus exinde ex quasi contractu cre-

creditoribus obligatur. L. 1. ff. de auctor. tutor. L. 3. §. ult. quib. ex causis in poss. multo magis conferendi necessitati adstringitur, cum pro una cum defuncto habeatur persona. Nov. 48. princip. Accidit ^{Nepotes possunt, & parentum hereditate abstinentes, avo succedere per B. P.} autem sapius, ut adversæ fortunæ successu, aut nimis exiguo parentum parcendi studio, quo ingrata ingluvie avita bona stringunt, post eorum mortem ad eum statum res sint perductæ, ut plus incommodi, quam utilitatis ex iis sit sperandum; tunc vero, ne præcipiti & temerario ausu paternam hereditatem adeuntes, nepotes enorme sentiant damnum, illud iis leges concesserunt beneficium: ut à paterna hereditate abstinentes, avitæ solummodo hereditatis petere possint possessionem. L. 3. §. fin. C. Vnde liberi, arg. L. 7. §. 2. de A. vel O. H. L. 8. & 9. de jure delib. §. 5. J. de hered. qualit. & different. Qui textus, quamvis in genere tantum de bonorum possessione & jure deliberandi omnibus heredibus competenti loquantur, sine ullis tamen difficultatibus ad nepotes quoque possunt applicari; imo & nepotibus expresse eadem concedit L. 7. §. 1. ff. de A. vel O. H.

§. II.

Quo abstinendi a paterna, & nihilo secius ^{Ratio tractandi hujus capituli.} fruendæ per bonorum possess. avitæ hereditatis jure usi nepotes, an quæ parens præcepit, rursus tamen inferre teneantur, quæstio est vexatissima, quæ tam ancipitem cogitandi curam interpretibus attulit, ut legibus de speciali hac specie non satis distincte loquentibus, mox negando in hanc, mox vero affirmando rursus in illam fluctuent

D par-

partem; in quo doctissimorum virorum dissensu ne auctoritatum studio abripiamur, haud inconcinne fecerimus, cum argumenta ex utraque parte in medium prolata, ad Romani patriæque juris normas accommodando, & ita ad lydium quasi lapidem exigendo altius repetierimus, ut cujus sententiæ vestigiis inhærendum sit, clarius exinde pateat.

§. III.

Argumentum quod contra nepotum abstinentium collationem militat, est jus eorum avo succedendi proprium; quod elicitur.

Communissima autem solet esse doctrina: nepotes a parentum hereditate abstinentes in avitæ hereditatis aditione collationi non adstrictos esse. CAR. MOLINÆVS *Conf. Tom. 1. Conf. 35. n. 26.* STRYCK *de succ. ab intest. Diss. II. Cap. II.* Proprio enim illos suo venire jure ad avitam hereditatem, neque adeo nisi ex propria persona sua conferre teneri. STRYCK & MOLINÆVS *d. l. CAR. RVIN. Consil. Vol. II. Conf. 206. n. 3.* Delapsi in hanc opinionem videntur ex perversa interpretatione §. 6. *l. de Success. quæ ab intest.* quem distinctione subtiliter excogitata, in eum contorserunt sensum: quasi nepotes non parentis PERSONAM sustineant, sed tantum in eius GRADVM intrent; adeo, ut sicuti filius primum tenuerat gradum, ita nepos quoque illius persona subducta eundem teneat gradum, neque ex parentis sed propria sua veniat persona. BARTOLVS *ad L. 2. C. de liber. præter. ANT. FABER in Cod. Sabaud. lib. 3. tit. 3. def. 1. n. 4.* & post eum CARPZ. *Part. 3. Constit. XI. def. 33.* STRYCK. *de S. ab l. pag. 1120. & in V. M. §. 3. h. t.* LAVTERB. *in Coll. maj. §. 9. h. t.*

1. Ex §. 6. f. de hered. quæ ab intestato def.

§. IV.

§. IV.

Porro proprium nepotibus exinde adstruitur II. Ex L. 2. C. de lib. præter.
 jus, quod parente in avi ultimo elogio instituto quidem, sed eo ante avum mortuo, nepotes non expresse exheredati ab avo, ejus rumpant testamentum. *L. 2. Cod. de liber præter.* Vti autem manifestum hic esse videtur, quod ex propria sua persona avitæ hereditatis pars tribuatur nepotibus, ita parenti quod incubuit onus, ad eos spectare non potest, quia eadem conferendi quæ succedendi ratio esse debet. *L. 1. §. 8. ff. b. t.*

§. V.

Deinde nepotibus jus proprium competere III. Ex L. 1. §. 4. de conjung. cum emanc. lib.
 exinde videtur, quod exheredato parente, nihilominus ad avitam hereditatem admittantur, licet in ultimæ voluntatis conscriptione nullam eorum avus fecerit mentionem. *L. 1. §. 4. de conjung. cum emanc. lib. BARRY de success. lib. XII. tit. 1. n. 4.* Vnde *BARTOLVS ad l. 2. c. de lib. præter & BALDVS ad L. fin. C. b. t.* inferunt: Ergo nepotes privative, five ex propria persona, remoto scilicet, quod initio obstabat parentis repagulo, non vero ex transmissio ad eos per parentes jure succedunt, per *L. 20. §. 5. de liber. & posth. & L. 13. versic. incipit. nepos neptisve ff. de injusto rupto & c.* Vivo enim filio non debetur hereditas, qualis avi dum in vivis erat esse non potuit. *L. 1. de hered. & act. vend. quæ adeo ab eo ad nepotes transferri non potuit. L. 54. de R. I. multo minus autem conferendi necessitas per supra cit. L. 1. §. 8. b. tit.*

D 2

§. VI.

§. VI.

IV. Exinde, quod parentum facta renuntiatio, non preiudicet nepotibus.

Denique autem proprium nepotibus adferit jus CARPZ. dec. 165. num. 16. quod parentis non superstitis renunciatio, nepotes haud excludat ab avi hereditate. Legum enim dispositionem illis portionem ex eadem assignasse; L. 7. §. 1. ff. de A. vel O. H. juri autem, vel beneficio a lege concessio, per alterius renunciationem non debere fraudem inferri, arg. L. 22. ff. de Adoption. Vnde nepotum jus proprium tanti roboris esse: ut nequidem a parentibus arte & machinationibus adhibitis possit supplantari. Idem tandem probari posse videtur argumento: quod nepos a parente exhereditatus, avo nihiloscui succedat. L. 10. §. 1. ff. de bonis libert.

V. Ex L. 10. §. 2. ff. de bon. lib.

§. VII.

Sed respondetur i. ad objectionem Fabri ex §. 6. J.

Quæ argumentationes omnes, quamvis sententiam eorum, qui nepotum jus in avitæ hereditatis aditione proprium esse dicunt, satis firmare haud exigua specie videantur: ad veritatis tamen trutinam si easdem revocaverimus, non tantæ sunt, quæ in suas partes plane nos rapere possint. FABRI enim, & coeterorum cum eo facientium distinctio, qua PERSONAM & GRADVM mera cogitationis subtili speculatione dirimere contendunt, quæ in collationis argumento revera ut separata non concipi possunt. propter manifestam æquitatem quippe & æqualitatem, rationibus nititur, sua acuta ineptia evanescentibus. Nullum distinctionis GRADVS & PERSONAE in legibus occurrit vestigium, nisi in ejusmodi sensum verba §. 6. l. de hered. quæ ab int. contorte & subtiliter fuerunt

fueris interpretatus ; cujusmodi subtilitates omnes ex omni collationis tractatione expunctas voluit Imperator *L. 19. versic. talem igitur C. b. t.* Ex rationibus potius fere inexpugnabilibus dixeris : etiamsi haud attenderis quod in *Nov. 118. cap. 1.* discretis verbis **IN LOCVM** parentum succedant nepotes , utique eos parentum suorum repraesentare personam. Suorum enim 1) heredum jura tunc demum nanciscuntur , cum eorum parens vivo avo desierit esse heres suus , vel morte interceptus , vel alia qualibet ratione a patria potestate liberatus. §. 2. *l. de hered. qual. & diff. L. 13. ff. de injusto & c.* Jusserunt eos 2) leges , quancunque sint , ea **VNA** portione contentos esse , quantam eorum parens superstes fuisset accepturus. *Nov. 118. Cap. 1. vers. nam in usu harum & c.* Omnibus 3) ex una stirpe nepotibus , **VNA TANTVM** ex bonorum possessione portio assignata , pro eadem conferendi necessitas ab iis requirit , ut conferant quasi omnes **VNVs** essent. *L. 7. ff. b. t.* Quæ omnia vix admitenda viderentur , si proprio suo venirent jure , quo casu singuli nepotes in eisdem cum patruis suis gradu collocati , æquis cum istis succederent portionibus ; quin imo constitutis hac ratione tot partibus quod capita essent omnis in stirpes successio plane concideret , neque ulla textuum pro eadem militantium ulterius habenda ratio. Imo hoc modo collatio omnis quam facillime everti posset , quare haud sine ratione ab umbratili Fabri distinctione recessit **STRVV. in Exercit. ad ff. b. t. l. 25. & 40.** illamque tanquam a novi juris simplicitate plane alienam rejicit **BRVNEMANNVS**

❁) 30 (❁

in *Comment. ad Cod. tit. unde liberi num. 5.* pluribus-
que eandem confecit argumentis in *Commento ad ff.*
b. t. n. 5. & 6. Nec qui hujus sententiæ præci-
pius fere auctor fuit atque patronus FABER, qui-
que eidem calculum adjecit STRYCK, satis sibi
constant, nec principiis suis ubique insistant; ille
enim propria vineta cedit, dum in *L. ii. tit. 3. def.*
13. 17. 18. affirmat: nepotem matris heredem non
factum, ad dotis tamen, quam ea acceperat, colla-
tionem teneri; & in eundem sensum fere dispu-
tat in *Conject. lib. XIII. cap. 12. in fin.* Hic autem
ægre sua sententia stare videtur, cum in notis
ad Lauterbach. ait: *neceffe tamen est, ut in paren-*
tum locum transeant; & paulo post: *communis est*
tamen persona conferat.

§. VIII.

*Remove-
tur obje-
ctio se-
cunda.*

Quamvis autem non adeo absolute affirma-
ri queat, quod nepotes avi testamentum rumpentes
ex transmissio in se a parentibus veniant jure, cum
parentes morte avum præcedentes ipsis quod nun-
quam fuit delatum, ad nepotes rursus transmitten-
re non potuerunt jus: non tamen plane eorum
sententiæ subscribendum, qui proprio suo jure ne-
potes ad avitam hereditatem vocari contendunt.
MODEST. PISTOR. *T. ii. resp. 23. n. 23.* Ex avi
enim hereditate nulla ad eos pars pertinere potest,
nisi jure sanguinis, quo ex ejus stirpe descendunt,
per parentem ad eos fuerit devoluta. Vnde non
esse non potest, quin semper aliqualis adsit in ne-
potibus suorum parentum representatio, qua scilicet

cet efficitur, ne a patruis gradu proximioribus plane ab omni avitæ hereditatis participatione excludantur. Funguntur parentis persona, & ita utrasque ejus & lucrativas & onerosas in se suscipere tenentur partes vicesque cum pinguius quam parenti competeat jus, tribui ipsis non possit. *L. 3. vers. licet Cod. de bonis mat. Nov. 118. cap. 1.* Dicitur nepos ad bonorum possessionem contra tabulas patre ante avum defuncto admitti quia in ejus familia fuit. *L. 3. §. 7. de B. P. contr. tabb.* Si vero ex eodem quo parens favore vocatur, pinguiori quam iste jure gaudere nequit. Neque est, quod recte hic nobis objici possit *cit. L. 3. de nepote loqui emancipato filio in adrogationem dato, neque illam exinde ad nostram quadrare speciem; vix enim termini inter nepotem, qui nunc non in avi, sed parentis est manu, cum eo qualis olim sub plena avi erat potestate, habiles ac omnibus numeris convenientes poni queunt, nisi eum ab avo in adrogationem parenti permissum effinxerimus.*

§. IX.

Liberi omnes, cum in legitima parte vel sint *Ad tertiam objectionem responsio.* constituendi, aut ex causa a lege adprobata expressis exheredandi verbis: post sublatam omnis sexus & gradus differentiam, idem in nepotibus obtinere, extra dubium ponunt *L. 28. princ. & L. 30. ff. de exhered. vel instit. lib. STRUVIUS exercit. XXXII. thes. 26. §. I. BERGER in Oec. Jur. pag. 371. §. 14.* Sed hoc tunc demum plane procedit, si neque per conferendi obligationem per parentes ad eos devolutam portio illorum minuat, de qua spe-

❁) 32 (❁

specie satis in præcedenti hujus tractationis Cap. disputavimus; neque exheredari eorum parentes avum supervixerint, * quo casu omnis nepotibus denegata actio, per *L. 34. Cod. de inoffic. testam. L. 9. §. 2. de liber. & postb. exher. L. 6. princ. de injust. rupt.* Imo prætoria illis præscissa remedia. *L. 4. §. 1. de B. P. contra tabb.* Vnde parum accurate disputant, qui cum Bartolo & Baldo indistincte querelam nullitatis adserunt nepotibus in avi testamento præteritis, uti *MODEST. PISTOR. d. Conf. n. 8. 9.* aliique. Longe verius id negat *STRVV. c. l. n. 3.* ubi non solum nepotes superstiribus suis parentibus a nullitatis querela per cit. *LL. interdictos esse*, vel potissimum ex ea ratione probat: quod nepos nunquam sunitatis jura consequutus, neque vel ab intestato venire, neque necessaria institutione vocari debeat; sed ad contraria argumenta fusissime respondet, imo denique sententiam suam Fachinæi, Cujacii, Hottomanni, aliorumque testimonio, & curiæ Frisiorum præjudicio ex Sandio mutuato obsignat. Cujus vestigiis, robore argumentorum convicti cum plene inhærendum putemus, ad eundem remittimus, eodem studio satis probantes, non satis firmiter cohæreere doctrinam eorum, qui ex jure rescindendi quod quibusdam casibus nepotibus præ-

* Rectissime *HVBER. §. 5. I. tit. de inoff. testam.* filius (i. e. respectu avi nepos) nihil juris habere potest, ubi *PATER FER QVAM habere DEBVI*t, nil ipse habuit, v. c. si pater agere contra testamentum noluit, vel non potuit, aut merito suo repulsus est. Haud multum aliter *STRVCK Caut. test. Cap. XVI. §. 7. vers. & quamvis; & dist. VIII. Cap. 10. de S. ab l. vers. quin in suis non est successio.*

præteritis competit, avi testamentum, iisdem quoque ex propria sua persona succedendi aditu-
ere jus volunt.

§. X.

Sed quod idem evincere supra diximus ar-
gumentum, quod scilicet parentis renunciatio ne-
potum successioni impedimentum non objiciat, si
accuratius perpenderit, haud majoris momen-
ti esse, statim patebit. Non defuerunt quidem,
qui ejusdem positionis fidem dubiam reddere ve-
ritatemque, quæ licet in se spectata plane inexpu-
gnabilis sit in discrimen vocare, e contrario autem
renunciacioni a parente cui hereditas avira nun-
quam delata erat, effectus quosdam civiles tri-
buere haud erubuerunt, distinguentes: an nepo-
tes factæ renunciacionis tempore jam fuerint na-
ti, an vivere nondum cœperint? ut ibi eventum
fortiatur, hic autem corruiat renunciatio. HVG.
GROT. de J. B. & P. L. II. c. IV. §. 10. LEYSER in
Meditat. ad ff. Spec. 422. med. 3. Sed nescio: an re-
cte & feliciter? positis terminis habilibus nostræ
speciei nulla plane vis esse potest paternæ renun-
ciacionis. BERGER. in Oec. Jur. pag. 488. Parvu-
lo enim nato & aliquot demum annos, nec ullam
cogitandi vel consentiendi facultatem, nisi ean-
dem ridiculis effictionibus commenti fuerimus,
habenti, quod nativitas semel destinaverat jus æ-
que minus absque injuria extorqueri potest, quam
nascituro, quod nunquam hic habuerat. Vnde
longe satius est, communem, cui omnes fere cal-
culum adjiciunt, sententiam sequi: renunciatio-
nem scilicet parentum in bona avi pro se suisque
E here-

Ad quæ-
tam.

heredibus factam, non impedire nepotum successi-
onem, nisi parentibus renunciantibus delata fuerit
hereditas. STRVV. *exercit.* 38. *tb.* 51. Rationi quæ
hic vulgariter reddi solet: quod nempe de hac
specie non cogitasse præsumantur parentes, neque
ultra eorum voluntatem renunciatio sit extenden-
da; STRVV. *dict.* l. & ex eo LVDOVICI *ad ff.*
pag. 483. longe præponderare videtur ea: quod
renunciatio parentis in favorem & gratiam tertii
inita, pacto nitatur oneroso. At enim vero hoc-
ce pactum sub conditione: si *delata avi hereditas*;
suspensum, nec renunciantem prius quam existen-
te ista conditione strinxit, neque ulla igitur ratio-
ne ad ejus heredes, sive ad nepotes transire po-
tuit. Satis, ut puto, exinde apparet, quam in-
congrue & contorte nepotes ex renunciationis a
parentibus suis factæ nullitate jus pro sua propria
persona succedendi sibi vindicent, quod statim vel
argumento patefiet inverfo; quodsi enim paren-
tes postquam hodierna praxis pacta successoria ap-
probavit. GROTIUS. *tom.* 3. *pag.* 1543. *apud* LÜNIG.
in Consil. CARPZ. *Part.* III. *Concl.* 30. *def.* 4. THO-
MASIVS *in scholiis ad Huberi prælect.* ad l. p. 231.
valide pro se & pro omnibus suis heredibus re-
nunciant avitæ hereditati in casu: quo ea illis de-
lata fuit; consequens omnino est, nepotes succe-
dendi jura post genitores suos vel deficientes, vel
ante avum fato functos consequi, neque ampliora
adeo ea quidem habere, quam nativitatis ordine
ab illis acceperunt. L. 3. C. de bon. mat. L. 54. C. 120.
de R. I. *

§. XI.

* Alias vid. ex instituto de effectu renunciationis parentum re-
spectu liberorum, KELLENBENTZ qu. XXXIII. per tot.

§. XI.

Quod vero tandem nepotes a parente exheredati, nihilominus avitæ hereditatis (parenti scilicet *Ad quin-*
 nondum delatæ) portionem consequantur, rectius *tam.*
 ex avi dispositione, quam proprio eorum jure provenire affirmatur. Licet enim ex justis causis a parente exheredati fuerint, non statim tamen avita hereditate indignos sese reddiderunt. Causæ enim utriusque hereditatis separatæ: avus exheredationem ab intermedio parente factam non confirmans sive relicto testamento, in quo nulla ejusdem mentionem fecit, sive ab intestato decesserit, eandem remisisse censetur. *L. 1. §. 10. ff. de suis & legitim.* Quo fit, ut e medio parente sublato, neque persona, neque elogium ejus amplius obstat, quominus proximus avo nepos adnascatur heres. *BARRY d. tr. lib. 18. tit. 1. num. 4.* Imo posses dicere: & hoc casu nepotem exheredatum succedere avo ex persona patris sui, & quia hujus filius est. Nec enim pater filium suum exheredans, ipse jus suo patri succedendi amisit, sed ante patrem suum defunctus edicto successorio locum fecit.

§. XII.

Sed quis quæso proprium succedendi jus nepotibus esse dixerit, qui sæpius, si avus ita vult *Jus nepo-*
 jubetque, pro parentum suorum in avum peccat *tum suc-*
 tis, pœnam dare, jure adstringuntur. Exempli *cedendæ*
 loco sufficit, in medium proferre *L. 3. §. 5. ff. de B. avo pro-*
P. contra tabb. quæ nepotes ex ignominioso matri- *prium, ab-*
 monio natos, eamque ob causam abavo exhere- *nuunt*
 datos, in avi voluntate acquiescere jubet, avo ju- *exempla*
contra-
ria.

re suo utente, nepotesque exheredante, ne invito sibi adnascatur heres. Conf. CUIACIUS lib. III. Observ. cap. 1. *Surdus de alimentis tit. 1. qu. 38. n. 37.* Quomodo porro in casu quo avi hereditas propter familiarum domestica dissidia, per aliquot, ut fieri potest, annos jacuit, nepoti post avi mortem con- cepto omnis sive civilis sive prætoria actio, qua partem ex avi hereditate consequi posset, denega- tur, si proprium leges illi tribuerunt in hunc fi- nem jus. Certe cum ab omni avitæ hereditatis participatione ejusmodi nepotes posthumi * exclu- dantur per L. 6. §. 2. ff. de suis & legit. L. 6. princ. ff. de injust. rupt. L. 1. §. 8. ff. Vnde cognati §. 7. i. de he- red. que ab int. omne quoque quod nepotum ex propria sua persona succedendi jus esse aut dici posset, eadem ruina concidit. Sed post sublatam per Nov. 118. omnis gradus sexusque differentiam, æquitati quam maxime convenire, ut nepoti post- humo æque ac reliquis liberis ex jacenti avi here- ditate pars assignetur, contendit STRYCK in dif- ferent. jur. vet. & novi p. 37. sequutus cit. TIRA- QUELLVM & FOESTERVM, quod stirpis san- guinisque aviti jura ad eundem æque ac ad reli- quos

Alia spe-
cies quod
nepotes
avo non
suo jure
succe-
dant, de-
mon-
strans.

* De antiquo jure hæc vera quidem esse sive filius exhereda- tus sive inter rixandum deliberandumque mortuus esset, factis superque evincunt cit. text. Sed cum Theodosius jus patris hereditatem adeundi, concessio in linea descendenti heredibus transmissionis jure, ad nepotes quoque extendat. L. un. vers. siquidem C. de his qui ante apertas: hodierno jure posthumes nepotes, nisi in unica specie: qua præ de- functus eorum parens ab avo fuit exheredatus, vix excludi ab avi hereditate, recte monet Glossa ad cit. L. 6. princ. ff. de injusto rupto.

quos per parentem sint devoluta. Ast STRY-
 CKII rationibus occurrit VINNIVS in *select. jur.*
quæst. pag. 9. ubi satis probat: nihil ejusmodi in *cit.*
Nov. inveniri, quod vetus jus mutatum arguat.
 Quamvis enim Imperator omnia successione jura
 ad naturæ simplicitatem revocare voluerit, in eo
 tamen maxime vel ipse laudatus VINNIVS *cit. l.*
 decipitur: quod æquitati ac naturæ consentaneum
 valde putet, hoc quoque casu antiqua jura esse
 mutata. Sicuti enim non enti nulla quoque acci-
 dentia tribui possunt: ita pari ratione sanum cui
 incipiat nullum quoque jus esse dixerit ejus, qui
 nondum existit, jure eo, de quo quæstio est, vi-
 res suas jam obtinenti. Vnde eo minus ex dicta
Nov. 118. conjecturis elicere licet: nepotes posthu-
 mos ad avi jacentis hereditatis participationem
 esse admittendos, quo major per citatam a VIN-
 NIO *d. l. L. 15. ff. de munic. & DIODOR. TVLDE-*
NVM in Comment. ad Cod. tit. de suis & legit. hered.
 religio jurium interpretibus esse debeat, expressam
 legislatoris voluntatem per præsumtam temere e-
 vertere, & ita veteris juris inducere correctionem,
 cujus antiquus usus manifesto liquet, abrogatio
 vero ejus, an, quando, quomodo, aut ubinam fa-
 cta, probari neutiquam potest.

§. XIII.

Vt vero tandem in largiendo nos præbeamus *Concesso*
 aciles, nihil obstat, quo minus concedamus, ho- *jure eo*
 die adhuc, uti olim quidem, nepotes cum suitatis *proprio, a*
 jure, *L. 7. ff. unde liberi,* filii emancipati autem cum *collatione*
 non nisi Prætoris beneficio venirent, *tot. tit. ff. de non sunt*
immunes
et non- nepotes.

conjung. cum emanc. competere nepotibus jus ex propria sua persona succedendi. Quale vero exinde lucrum commodumve capere, aut qua ratione ita conferendi oneri se subducere queant, determinare vix licebit. Siquidem ipsi primi gradus liberi, neglecto edicti primo capite, ex secundo; unde legitimi, vel tertio quoque; unde cognati bonorum possessionem petentes, conferendi necessitati nihilominus semper manent adstricti. L. 1. §. 5. L. 6. §. 2. ff. de Carbon. edict. Atqui a collatione immunes cognatos plane esse, jam supra Cap. I. §. 5. demonstratum dedimus. Unde vi contrarii argumenti prono sequitur alveo: quod conferendi onus a cervice non devolvere queat is, qui eum subit gradum, in quo qui constitutus est, semper conferre tenetur, excepto casu: quo testatoris expressa voluntas aliter jusserit.*

§. XIV.

Conferentibus nepotibus, qua pars patris praeceperat, injuria non inferitur.

Neque vero est, ut de ulla iniquitate conqueri possint, qui a paterna hereditate abstinentes, ea quæ parens ab avo acceperat, rursus in bonorum communionem inferre, tenentur nepotes. Dura quidem primo intuitu eorum fors videri poterat, quod curta paternæ rei suppellectili ab ejus hereditatis aditione deterriti, simul hac atque ea quam

* Unde potuissimus toto labore in aliorum refutatione hic consumto superfedere, nisi veritatis cognitio nunquam non jucunda foret. Nam alias in promptu fuisset dicere: *Justinianum Nov. XIII. Cap. 6.* propter æqualitatem inter descendentes servandam collationem, unica specie: si parens prohibuit, excepta, in universum præcepisse.

ex avita sperare potuerant parte, collationis necessitate & onere priventur, adeoque duplici simul afficiantur incommodo. Ast re penitus considerata, neutrum tale esse probau haud difficile. Primum enim quod attinet prætorio a paterna hereditate abstinendi beneficio adiuti, in eo acquiescere possunt, quod, licet lucrentur nihil, ab obligatione tamen qua externis debitoribus obstringebantur, sint liberi. *L. 115. de R. I.* Parciores vero & ad rem intentiorem, quod defunctum laudare non possint pinguioribus bonis potiti, de aduersa fortuna conquerendi argumentum quidem, neuiquam autem vel actionis, vel exceptionis fundamentum in foro habent, imo nequidem pro emergenti damno habere putareque possunt. A genitore enim rerum suarum moderatore, & arbitro, nihil illis fuit debitum *L. 55. de R. I.* nec pro detrimento reputari potest: si re quadam carere nos oportet, quam nunquam habuerimus. *L. 83. de R. I.* Alterum vero quod spectat, conferendi necessitatem cum bonorum possessionis beneficio conjungere leges. Nepotes cum parentis vice in avitæ hereditatis commoda succedunt ejusdem onera simul in se suscipere tenentur, per *L. 12. & L. 149. de R. I.* Damnum nullum sentiunt, cum sua sponte bonorum possessione sint usi, argum. *L. 203. de R. I.* Vnde nec indignari eos oportet, si plus conferre tenentur, quam acceperint, quia in eorum fuit potestate: an bonorum possessione uti velint, an vero eandem omittere. *L. 2. §. 5. ff. de Collat. bonor.* Porro vero, ut silentio transeamus, ex iis quæ prædefunctus parens ab avo accepit
in

❁) 40 (❁

in illorum sustentationem atque exhibitionem, probabili ratione plura esse impensa, ex quibus certo adeo respectu locupletiores nepotes dici possunt, attendendus tamen eo magis erit naturalis iste pudor ac verecundia, quæ rubore eos suffundit, paterna facta præstare recusantes. Siquidem collationis commoda, cum tot beneficiis, vita scilicet, educatione, alimentorum præstatione a parente acceptis, a legibus, nisi rependere iussi fuissent; æquitatis tamen dictamen, pietatisque famamque suscipere præcipiunt. Quibus omnibus longe aliter in patruis se habentibus, quippe qui nec a fratre descendunt, nec ipsi vitam, alimenta, multo minus vero eam, quam filius parenti, reverentiam debent, longe gravius hi ac insignius paterentur detrimentum, cum sine discrimine ut nepotibus conferant, per *L. 17. C. de Collat.* iussi, non reciprocis quæ in omni succedendi materia esse debent, fruèrentur juribus, adeoque ex sua persona conferre, atque simul fratris dilapidantis factum præstare teneantur. BERLICH. *Part. 2. decis. aur. decis. 247. num. 20. 21.* FABER *in Cod. sabaud. lib. 11. tit. 3. definit. 17.* CAROLVS DE MEAN *ad Jus Leod. Part. II. observat. 78. num. 21.* Ut taceam, quod sicut: liberi soli sentiunt paternæ parsimonix commoda, ubi cum patruis aut patruelibus communicant; ita nec alios ad paternæ prodigalitatæ damni societatem vocare debere eosdem, per famosam legem: quod incommoda sequantur eum, qui commoda habet.

§. XV.

Parum exinde tutius à collationis onere sese defendere laborabunt nepotes exceptione: se parentis hereditate omiffa, ex eadem nihil accepiffe, neque adeo quidquam rurfus ut inferant, poffe teneri, cum collationem boni viri arbitrato fieri iufferit Prætor, vir autem bonus non fit arbitratorus, ea quoque conferenda effe, quæ nunquam quis habuit, neque dolo, nec culpa poffidere defuit L. 2. §. 2. ff. de collat. Ab aliis enim jam fatis comprobatum fuit: dictam L. 2. loqui de fpecie, ubi pro antiquo iuris difpofitione *bona fua* in medium proferre oportebat nepotem poftimum; quæ ulterius manifeftiora reddentur, operæ fi quis pretium duxerit, evolvendo §. 4. 6. *ſc. ejusd.* L. 2. in quibus dicitur: ejusmodi nepotem tam actionem furti, quam 100. quæ in bonis habuit, & fratribus & patruis conferre, vel denique ad bonorum poffeffionem admiſſum de iis quæ in bonis deteriorata funt, quæve plane *ex iis* exierint, cavere teneri, Vnde inſigni ii errore aberrare videntur, qui difputam ex omni dictæ legis contextu laciniam, ad eam collationis, quæ hodie eft, fpeciem applicare volunt, triti illius fane obliti dicitarii, ceſſante legis ratione, ejus fimul effectum quoque tolli. Si quidem id unice poſt *Cod. & Nov.* jura, hodie in collationis argumento attendendum venit: an ex bonis ejus, de cujus hereditate quæſtio eft, aliquod profectum fit? L. 17. *verfic. ut in dividendo*; & L. 19. *verf. quam pro eo Cod. de collat.* An porro alteri quod vel natura, vel legibus quæſitum jus erat, vel quoque portio imminuatur? L. 1. §. 5. & L.

Explicatur L. 2. §. 2. ff. h. t. & exceptio exinde nepotibus apparenter competens, remouetur.

❁) 42 (❁

10. ff. h. t. Ex aduerso autem neque in d. L. 17. & 19. Cod. de Collat. neque in Nov. 18. occurrit ullum discrimen: an ad nepotes eorum, quae parens praeceperat, re vera quaedam pervenerint, nec ne? sed mentione tantummodo in Nov. 18. Cap. 6. facta: datorum à parente; concludimus: in genere nepotes quoque juberi data omnia rursus communis juris facere. Voet. ad ff. num. 4. b. t.

§. XVI.

Non recte
se a colla-
tione de-
fendunt
nepotes L.
1. §. 6. &
L. de dot.
collat.

Neque vero majori cum effectu collationis onus a cervice excutere contendunt nepotes, provocantes ad L. 1. §. 6. & L. de dot. collat. ubi in casu, quo dotem maritus dilapidauerat, filia dicitur non ulterius ad conferendum adstringi, quam quantum ex eadem ad eam ex mariti bonis pervenire potest, ita ut ad patris, a quo dotem acceperat, hereditatem per bonorum possessionem admittatur, vel meram contra maritum actionem inferendo. Quodsi enim termini ejusmodi existerint habiles, ut dos apud maritum absque concurrente filiae culpa perierit, abnuendum quidem haud est, nepotes ex ea natos, & ejus locum subeuntes, perinde eodem, quo illa jure frui, nec plus conferre, quam ista si superstes fuisset, collatura foret; attamen haec omnia ultra hujus speciei limites * extendi nequeunt, neque nepotes ad ea provocare possunt, si mater dotem semel a marito receperit, licet ad eos nihil ex eadem pervenerit.

Con-

* Imo Justinianus Nov. XCVII. Cap. 6. favore DOTIS tantum in gratiam DOTIS singulare quid in argumento collationis disposuit.

Continet enim *L. 1. §. 6. & L. 2.* citata benefici-
 um, quo pro ea qua in sequiorem sexum munifi-
 centia propenderunt LL., succurrere voluerunt
 ejusdem vel imbecillitati, vel verecundiæ, quæ
 marito ad inopiam vergente; uxores vetat illata
 durante matrimonio repetere; vel si ita magis pla-
 cuerit, matrimoniorum favorem, ut quæ hæc ha-
 bent, oneribus eo libentiori animo dotem contri-
 buant uxores, & sic uterque conjux prout publi-
 cæ æque ac domesticæ rei commodum, quam ma-
 xime exigit æqualiter ad liberorum educationem
 & sustentationem concurrant. At enim vero
 quamlibet ex hisce rationibus subesse dixerimus,
 simul quoque fateamur necesse est, privilegium
 per *§. 6. L. 1. & L. 2. d. filiabus* concessum, & ex
 sanguinis jure ad nepotes quoque extensum con-
 tinere tantum exceptionem a regulis *L. 17. 19. &*
20. C. b. t. declaratis, quæ haud exceptos casus eo
 majori munimento firman. Sed instas porro:
 non adeo est manifestum, an istæ regulæ tam late
 pateant, ut abstinentes quoque a paterna heredi-
 tate nepotes iisdem contineantur. Ast dubio fa-
 cile obviam irur; uti enim, quod vel ad nauseam
 disputatum, æquitas jubet, ut patruis nepotes pari
 ratione uti confertur his ab illis, conferant *L. 17.*
C. b. t. ita parum interest: an casus, quo a pater-
 na hereditate abstinent nepotes, in legibus expres-
 sis determinatus & decisus sit verbis, nec ne. Ge-
 nerali enim præcepto existente, & regula pro col-
 latione universaliter suffragium semper ferente,
 contra eos præsumtio pugnat, quam elidere si ve-
 lint, & ab eadem immunes esse, exemptos se a legi-
 bus

☉) 44 (☉

bus specialiter esse, probare antea tenentur. *Modest.
Pistorius Respons. Part. II. resp. 23. num. 29.*

§. XVII.

Queritur: Sed ex his omnibus manifesti juris esse vi-
An nepotes omnia hereditatis bona conferre teneantur, ut ne quidem legitimam salvam habeant? detur: ut nepotes, licet a parentis sui hereditate abstinentes, in avi tamen hereditatis aditione omnia, quæ parens præceperat, conferre teneantur. Sed quid si tantum parens præceperit: ut conferentes nepotes ne quidem legitimam ex avi hereditate facta collatione, omnium a patre ab avo acceptorum servare possint salvam? an eoque conferendi obligatio quoque stringit nepotes? Pro antiquissimis Germanorum legibus equidem arbitratus fuerim, plane inutilem moveri hanc quaestionem, atque inanem. Testamentorum uti nullus per §. 2. Cap. inseq. h. usus, ita legitimæ portionis ne quidem noscebatur nomen. Omnis hereditas ipso jure ipsoque facto debebatur deferebaturque sine parentum elogio liberis, quorum exinde portio ne ultimæ voluntatis declaratione imminueretur, nullus aderat metus. Pro hodierni autem juris dispositione res non adeo plana atque expedita. Post factam Romani juris receptionem noscitur in foro legitimæ nomen, receptæque simul ex eo plures subtilitates. Vnde in diversas circa propositam quaestionem partes eunt Dd. Pro negativa sententia in medium profert rationes IOH. A SOMMERN *dict. tract. de represent. Cap. VII. §. 8. 1)* quod legitima portio æque nepotibus, ac primi gradus liberis, a legi-

Argumenta pro negativa.

legibus sit assignata, 2) adeoque ipsis ex proprio suo jure debita, 3) non ab homine, sed ab ipsis legibus decreta, unde 4) neque per avi dispositionem, neque per ullum parentes factum ulla ratione imminui, onerari, multo vero minus plane tolli queat. *L. 32. §. 36. C. de inoffic. testam.* 5) Quod avus legitimæ respectu specialis nepotis sit debitor, argum. *L. 8. §. 8. de inoffic. testam. L. 13. ff. de injust. rupt. & irrit.* Vnde tandem 6) collationis onus nepotibus eatenus tantum sit imponendum, quatenus plus quam legitimam ex avi hereditate acquirere cupiunt.

§. XVIII.

At facilis est ad has objectiones responsio, *Quæ dilic-*

1) enim quamvis legitimam ex avi hereditate nepotibus deberi portionem, absolute & inconsideranter abnegare, prope foret nostrarum legum auctoritati, & qui ea nititur, forensi usui reclamare, non tamen hoc absolute citra omnem limitationem admittendam; siquidem a) petendæ legitimæ jus nepotibus parentum suorum demum morte adnascitur, b) leges iis unam eandemque quam vivis parentibus assignarunt portionem, quod copiosius num. 2. & 4. hoc §pho exponetur. c) In argumento computandæ legitimæ, idem quod supra §. 7. 8. hujus Capituli probavimus: nepotes ad avitam hereditatem colectivo vocari nomine, idem inquam hic quoque applicandum. Exceptiones quoque attendendæ eædem; scilicet a) nisi unus pluresve ex una tantum linea descendentes ad-

fuerint nepotes; b) nisi loci exstiterit statutum; quod in capita vocet nepotes. Qui casus ubi non obtinuerint, non pro caputem, sed pro stirpium numero semper fit legitima assignatio. JOH. A SOMMERN *tract. de represent. Cap. I. §. 9.* Neque pinguior, quotquot fuerint, illis competit legalis portio. VOET. *ad ff. tit. de inoffic. testam. num. 48.* cum ne quidem ad simplex legitimæ supplementum agere possint, nisi per parentum representationem. MOLINÆVS *Cons. 35. n. 26.* FABER *in Cod. Sabaud. lib. II. tit. III. num. 18.* & ex his MEAN *in observat. 78. num. 19.* BERLICHIVS *dec. 247. num. 18. 3) & 4)* Constitendum quidem est: quod nulla hominis dispositione, absque a legibus adprobata causa facta, sive renuntiatione, nepotibus quod pro petenda legitima iis competit jus extorqueri possit, minus tamen recte exinde deducitur, legibus, ut ita dicam, manus etiam vincas esse, quo minus, æquitatis ratione ita suadente, collationis onus illis imponere possint, quo imminuatur legitima portio, vel plane quoque absorbeatur. 5) Legitima per adumbrationem & similitudinem magis, quam pro rei natura æquiparatur æri alieno. B. THOMAS. *dissert. de legit. §. 14.* Esto autem, avum recte audire legitimæ debitorum; liberare tamen hoc nomine se potest vel alterna vice parenti vel nepoti quoque legitimam solvendo. Nisi enim aliter voluerit, & expresse ultimo suo elogio ita jusserit avus utrique & filio & nepoti tantum in una eademque portione succedendi comperit jus *L. 1. §. 17. & 18. de conjung. cum emanat.* Neque uterque exinde separatim pete-

petere potest legitimam. MOLIN. d. l. Sed hac ratione profecto videri potest, ut nepotes suo jure proprio, parente scilicet intermedio ante avum fato functo, legitimam semper sibi salvam petere possint, cum neque viventis sit hereditas. L. i. Cod. de act. & hered. vend. multo autem minus legitima THOMASIVS *dissert. de legit.* §. 19. Et ita quidem recte de jure Romano, quo hereditas, vel ejus pars, unice ex jure in re post mortem eius, de cujus hereditate agebatur, orto poterat peti. Longe autem aliter obtinet, postquam per stipulationem, aut per pacta de hereditate tertii inita, inter vivos jus ad rem constitui potest. Quod cum in specie a nobis tractata, utique ejusmodi inter avum & intermedium parentem constituta fuerint pacta, imo & eadem eventum & effectum plenum jam sortita, dato quippe aliquo ab avo, & accepto ab intermedio parente, a nepotibus illa nulla ratione rursus infirmari aut irrita reddi nequeunt. Vnde tandem quoque, quod num. 6. §. praecedenti adducitur argumentum, suapte concidit sponte, & simul exceptis salvae legitimæ, qua collum collationis oneri subtrahere contendunt nepotes, facile exinde rejicitur: quod ex avi hereditate non tantum debeatur legitima, quam cum morte sua iis non salvam reliquerit parens, cum patruorum insigni incommodo, salvam efficere nunquam possunt.*

CAP.

* Imo uti parentibus semel accepta in legitimam imputantur: ita idem sit respectu nepotum legitimam suam ex persona parentum petentium.

NEPOTE CONFERENTE
 QVÆ AVVS PARENTI MUTVO
 DEDIT, VEL PRO EO TANQVAM FIDE-
 IVSSOR, VEL EX CAPITE DELICTI
 SOLVIT.

§. I.

Transitio.

Q Vam parum in collationis argumento atten-
 dendum sit ullum discrimen inter nepotes pa-
 rentis sui heredes & eius hereditatem repudian-
 tes, ex iis quæ capite præcedenti a nobis dicta
 sunt, evidenter intelligitur. Ordo vero, quem
 nobis proposuimus, tractationis jam requirit: ut
 pauca adhuc differamus de specialioribus qui ob-
 venire possunt casibus. Scilicet: an nepotes quo-
 que collatione fungi debeant, 1) si filio avus v. c.
 pecuniam mutuo dederit, vel 2) pro eodem ex fi-
 de qua se obligaverat, solvit, vel 3) filii crimen cer-
 ta pecunia redemit? De quibus singulis seorsim
 agemus, addendo tandem: an deficiente expres-
 sa avi voluntate, ex conjecturis colligere liceat,
 quod tacite nepotibus collationem remiserit, an
 vero ex contrariis præsumtionibus, quod eadem
 fungi eos voluerit.

§. II.

*Parentis an
 filio mu-
 tuo cum
 effectu
 dare
 possit?*

Parente olim omnes filii actiones pro arbi-
 trario suo dirigente, omniaque bona quæ illi obve-
 niebant ad se rapiante, tot. tit. l. de P. P. & per quas
 personas nobis acq. identitatem personarum, vel
 certe

certe unitatem inter parentem & filium naturali-
 ter intercedere, veteres sibi olim effingebant Ro-
 manorum Jcti L. XI. Cod. de impuber. & aliis sub-
 stit. Secundum commentum istud patriæ potesta-
 tis haud exiguus ille erat effectus, non tantum ut
 quæque ad filium pervenissent, ad parentem per-
 tinere censerentur bona. d. Tit. l. per quas &c. Sed
 quoque ut qui inter eosdem intercederet contra-
 ctus, aut facta esset stipulatio, plane exinde habe-
 retur inutilis. §. 6. l. de inutil. stipul. Neque adeo
 pecunia mutuo data alter alteri ullo modo obliga-
 ri poterat, cum neuter creditoris ac debitoris par-
 tes atque personam simul sustinere posse crederetur.
 Quæ tamen, cum tantum in filiis sub paren-
 tum suorum potestate adhuc constitutis obtine-
 rent, siquidem emancipati, qui per emancipatio-
 nem a genitorum corpore quasi avulsi, & sui ju-
 ris facti, apud ipsos jam Romanos valide cum pa-
 rentibus suis paciscebantur & stipulabantur: ita
 apud nos nugis istis Romanis, quod filius & pa-
 rens pro una persona habeantur, plane exulanti-
 bus; potius est, ut dicamus: omne inter eos ne-
 gotium cum effectu geri, omnemque contractum
 ex gentium jure subsistere B. THOMASIVS ad cit.
 §. 6. l. & in dissert. de usu pratico tit. l. de patr. pot-
 est. passim. Imo vero si antiquæ, quæ apud Ro-
 manos obtinebat, emancipationis quædam adhuc
 vestigia scrupulose quærerentur, eandem non in-
 epte quolibet qui inter eosdem primus celebra-
 tur, vero contractu contineri & quasi adumbrari
 dixeris, instarque emancipationis haberi. HAHN.
 ad Wesenbec. de tribut. act. in fin. B. THOMASIVS
 G Diff.

Diss. de tacita emancipatione Germanorum. Vnde quin hodierno jure filio a parente vel ad instruendam tabernam mercatoriam, vel ad emendam dignitatem, vel ad comparanda aut conducenda prædia, pecunia mutuo dari cum effectu possit, dubium nullum amplius restat.

§. III.

Queritur: An nepotes non heredes, pecuniam ab avo mutuo parenti ducunt, conferre debeant?

Argumenta pro negativa præcipue allata.

a Carp-zovio.

Diu jam exinde mota & exagitata inter Dd. fuit quæstio: an nepotes parentis hereditatem repudiantes, pecuniam a vivo avo intermedio parenti mutuo datam, rursus inferre teneantur in avitæ hereditatis massam? Obstat videtur: quod parens filio mutuo dans, in eo non qua parens, sed qua creditor possit considerari. Nepos autem, qui ex beneficio L. 7. ff. *Vnde liberi* repudiata parentis sui hereditate avo succedit, ad æris, quod parens contraxit, alieni exsolutionem non tenetur, ne magis beneficio decipi, quam adjuvari videatur; siquidem hoc omnium heredum commune fit beneficium: ut repudiata hereditate, exsolutione æris alieni defuncti, plane ad eos non spectet, cum deficiente hereditate, deficiat quoque heredum qualitas. Deinde autem ex mutuo isto a parente accepto, nihil pervenit ad nepotes; unde nec ad ejus collationem cogi poterit, per L. 1. §. 19. & L. 2. §. 2. ff. *b. t.* In medium prolatam quæstionem exinde negandam censuerunt. CARPZOVIVS lib. 6. tit. 7. Resp. 72. §. 3. seqq. & cum eo STRYCK cit. l. LAVTERBACH in Coll. maj. §. 9. ad h. tit. CORNELIVS VAN ECK §. 18. h. t. Colleg. jurid. Argentor. §. 8. h. t. sententiam suam rationibus ad-

Aru-

struentes: 1) quod suo jure succedant nepotes, 2) quod ultra hereditatis vires teneri aut obligari non possint, 3) quod pro excogitata a FABRO distinctione; tantum GRADVM non æque PERSONAM sustineant vel repræsentent. Eandem copiosus pertractatam, tandem negat quoque HVBE. *Et HURVS in prælect. ad ff. b. t. §. 5. longe apparentiori ac vero.* majoris ponderis argumento inductus. Ratiocinationis suæ vis hæc est: nepotes parentis hereditatem repudiantes, nec reali, nec personali actione possunt adigi, ut quæ avus mutuo parenti dederat, rursus hereditati in successione avi inferant, ergo plane ad conferendum non obligantur. Quæ sua asserta exinde probare annitur, quod nepotes nec hereditatis perceptione adstringantur, qui non heredes nihil perceperunt, quod possidere aut dolo aut culpa amittere unquam poterint, neque teneantur repræsentationis vel collationis jure, cum non repræsentent parentem æs alienum contrahentem, in contractibus enim repræsentationem non obtinere. VALASCVS *Conf. CXXII. num. 24. ROBLES de repræsent. lib. III. cap. 12. num. 7.* Quapropter contractum a parente æs alienum materiam esse collationis inhabilem, cum tantum conferatur quod in bonis defuncti tempore mortis est *L. 6. Cod. b. t.* In bonis autem defuncti filii, non est quod debuit. *L. 49. ff. de V. S.* Multo vero minus ex personali actione ad nepotes ut conferant obligationem redundare posse, qui neque vere, neque quasi cum avo de sustinendo mutuo contraxerunt.

*Quæ reji-
ciuntur
refellun-
tur.*

Sed quemadmodum ad rationes contrarias Carpzovii, & eorum, qui cum illo sentiunt, eæ, quibus præcedenti Capite easdem jam profligavimus, responsiones hic iterum recurrunt, ita HUBERI argumentum non adeo difficile, uti initio videri poterat, erit confutatu. Primo enim non satis recte inferre licet: ad hoc vel illud exigendum neque ex jure in re, neque ex jure ad rem, seu factu, descendit actio, ergo plane de hoc vel illo exigendo, recuperando, plane experiri non potest adversarius. Ex generali enim æquitate sæpius actionem provenire, quam a lege civili animatam dicit, & utut nec relis nec personalis nominari queat, admittendam tamen esse satis probat *Hertius in parœm: wo einer sein Guth findet / da spricht er es an §. IV.** Porro autem, licet per solam representationem nepos non heres ad quamvis alieni a prædefuncto suo parente contracti æris exsolutionem non teneatur, cum neque extraneis obligetur, *Carpzov. d. l. & in transversali linea cognatis agnitionem ejusmodi debitorum denegare possit, cum in utraque specie non ex collationis ratione, sed ex sola hereditatis additione, imputatio æris alieni sit instituenda. GRATIANVS discept. forens. Tom. IV. cap. 776. Carpz. Part.*

* Ut taceam, quod etiam de jure communi tot dentur conditionum, quæ ex lege immediate descendunt, in ipso tit. de cond. ex leg. exempla. Et quid Huberiani existimant de actione ex parœmia: *Kauff gehet vor Miete?* quam sane frustra ex eodem dilemmate: quod aut ex jure in re, aut ad rem deducenda sit, quondam petiit *Zollius* contra *Zawr-schliffar.*

Part. II. Dec. CLXV. longe tamen alia est ratio in
 avi hereditatis divisione, ubi inter descendentes
 ut *ÆQUALITAS* servetur, id tantum adtendi de-
 bet; an ex bonis ejus, de cujus hereditate agitur,
 aliquid in eum, cujus nomine collatio exigitur, sit
 profectum, *Nov. 18. cap. 6. & 118. cap. 1.* quod po-
 stea coheredibus, nisi rursus inferatur, eminens
 quidem damnum inferre, & laudatam toties *Æ-*
QUALITATEM prorsus lædere queat. Quapro-
 pter vel maxime in eo decipitur vir alias accura-
 tissimus *HVBERS* quod putet: parentem inter-
 medium nomina ab avo contraxisse non heredi-
 tario & collationis jure, sed obligationis & debi-
 toris nomine, quod nepotes prorsus tangere non
 possit. Pro jure suitatis jam vivo avo quodam-
 modo ejus rerum dominus haberi potuit interme-
 dius parens, *arg. L. II. ff. de liber. & posth.* Vnde
 potius earum administrationem, quam mutuum
 avus ipsi dedit, cui licet adeo male præfuerit, ut
 ad nepotes nihil pervenerit, nec hi cum avo con-
 traxerint, aut personali vel reali inde actione expe-
 riri possint, nihilominus profecta in parentem con-
 ferre tenentur, non quod ex parentis facto aut pro-
 fectorum participatione obligentur, sed quod eos
 expressa legis verba jubeant *eadem portione quam*
parens vivus accepturus fuisset, ex solius *ÆQUALI-*
TATIS & ÆQVITATIS capite contentos esse, & con-
 sequenter eadem quoque in communem hereditatis
 massam rursus inferre, *qua illorum genitor fuisset*
 collaturus.

§. V.

Pari quoque ratione determinanda erit quæ- *Quid sit a-*
 suo *vus pro fi-*

G 3

lio fide-
iussit?

stio præcedenti affinis: an nepotibus non heredi-
bus imputanda quoque sint, quæ pro intermedio
parente exsolverat avus fide iussor? Quæ quidem
ex iisdem quoque rationibus affirmanda. Dissen-
tientes & quæstionem abnuentes, & qui inter eos
agmen ducit BASTINELLER *in dissert. de nepote
non conferente &c.* ad unum fere omnes provo-
cant ad *L. 6. C. b. t.* Sed ut tacëam, ne crambem
plus simplici vice recoctam, ad nauseam usque
reponam, quod ista lex de emancipato, qui ex
prætorio edicto *SVA BONA* conferre tenebatur,
tantum loquatur, & emancipatum idcirco tan-
tummodo a collatione eorum, quæ citra suam
culpam aut dolum ex bonis exierint, liberent, nec
adeo hodie ulterius atdendæ sint; id in præ-
senti tantum monere liceat, quod eandem licet le-
gem adhuc in valida observantia esse concedere-
mus, nihilominus tamen nepotes ea se tuentes,
collationem in specie qua versamur detrectare
haud poterint. Constat enim, locutionem: *in bo-
nis esse*; per plura juris argumenta non tam eras-
se & crude accipi, ut de iis tantum dicatur, quæ
naturaliter ac revera adhuc existunt atque existant.
HERT. *Oper. Vol. I. Tom. III. p. 424.* Hoc sen-
su nec doris nec donationis propter nuptias, vel
ad sustentationem, vel ad studia data in *BONIS*
esse dici possent, quamprimum forent erogata,
facilique ira negotio fieret, ut pro ea quam in
hunc finem nonnulli JCTI BARRY *tit. III. num. 7.*
& CAEPOLLA *caut. XIII.* excogitarunt, suggeste-
runt cautelam, vel potius cavillationem, omnis
ab ipso filio suscipienda collatio intervertere-
tur.

Explica-
tur, quid
pro juris
interpre-
tatione in
bonis esse
dicatur.

tur. Quäpropter dicendum potius videtur: ea, quæ pro filio parens exsolverat, tanquam fidejussor in filii BONIS censi debere, quia debitis liberatus, locupletior factus est filius. ZOESIVS ad ff. b. t. num. 43. Vnde non tantum patri competit ex re utiliter gesta negotiorum gestorum actio, sed & ipse filius debitor pro naturali æquitate in tantum tenetur, quantum ipse plus habuit, quantumque ex parentis bonorum substantia decessit. Sed ais: non consequitur, quod quia parens fidejussor pro filio solvit, & suo nomine filius est solutus, ergo locupletior statim censi potest, cum nondum exinde constet: an nomina a filio utiliter contracta, an in rem suam versa, an utiliter a parente soluta? Enimvero æquitas bene ordinata quamplurimum respicit negotium generantis intentionem; jus Romanum vertendum haud raro agnoscit pro verso, *argum. L. 17. princ. ff. de in rem verso*. Versum quoque ex domini opinione æstimatur. *L. 3. eod. tit.* Accedit quoque: quod parens, recepta semel in se fidejussione, coacte, & cum sera in fundo parsimonia esset, solvat. Vnde non tantum ipsi vivo contra filium negot. gest. actio una cum fidejussoria competit, sed & eo defuncto coheredes a filio exigere possunt, ut conferendo ea restituat, quibus paternæ hereditatis massa imminuta, quibusque ipse factus est locupletior. Ast duplicando porro instas: hæc omnia probare quidem, filio ipsi imputanda, qui parens fidejussorio nomine pro eo solvisset, nepotes tamen plane non tangere, qui neque aliquid acceperint ex quo locupletiores facti dici queant,

ant, neque dolo aut culpa possidere defierint. Statim autem rehero: in eadem tamen portione, quam vivus excepisset parens, acquiescere jubentur, neque adeo pinguior eorum, quam parentis potest esse conditio. *Nov. 118. cap. 1.*

§. VI.

*Nepotes
abstinen-
tes, con-
ferre de-
bent que
avus pro
filii cri-
mine per-
solvit.*

Porro ex eadem obligatione, qua parentis sui portione contenti esse tenentur, nepotes eorum imputationem quoque pati debent, quæ delicto suo apud avum contraxerat filius nomina. *JOH. a SOMMERN tract. de represent. Cap. VII. num. 4. VINNIUS de collat. Cap. 13. num. 10.* An vero vel in ipsum avum deliquerit, an in alios, quibus postea avus solvendo pecuniariam pœnam satisfacere debet, nihil interest. *VOETIVS ad ff. h. t. num. 15.* ubi simul rejicit distinctionem quorundam: qui collationi locum esse statuunt, ubi invitus avus delictum filii redemerat, non autem æque, ubi suapte sponte & pietate quasi inductus, multam pro filio præstiterat. Ea enim, uti verba sunt apud *JOH. a SOMMERN dict. L. naturæ instinctus & necessitas*, ne post commissum crimen filius condemneretur, quasi extorsisse in utraque specie videtur. Sed hæc paterna pietas eousque tantum extendenda, ut quidem corporis pœnæ afflictivæ subducere voluerit parens ex se natum prompta multæ pro eo solutione; non tamen, uti nonnullis, qui citantur a *B. STRUV. in Exercitat. ad. ff. 37. num. 28.* lytri non conferendi exceptionem hic applicantibus visum, ut erogata plane donare, aut eorum collationem ex eadem æquitate, aut pater-
næ

næ pietate remittere, ipsi in mentem venerit. Quæ autem in contrarium allegatur *L. 17. Cod. de postl. rev.* ex militiæ favore peculiarem æquitatem continet, & lytro singulare illud, ut conferri non oporteat, concedit privilegium; quod ultra limites causæ, quæ in filio captivo utique honesta ac laudabilis est, ad minus honestam, qua scilicet in vitio atque crimine idem versatur, extendi nequit. *STRVV. dict. L. Pietatis vero tantis encomiis in L. 34. ff. de N. G. ornata ratio præsumtionem nullam inducere potest, ex qua conicere liceat: avum, quo minus multa pro filio erogata, rursus conferatur, voluisse. Generaliter enim, ut dici solet: nemo in dubio liberaliter rem donasse præsumitur. MASCARDVS de probat. Conclus. 554. Solutum solutum semper in causam durioram creditur. L. 3. & 5. ff. de solut. Imo & in genere filio in subsidium dans, animum donandi habuisse non censetur L. 11. Cod. de N. G. Præsertim si datum alienius fuerit momenti. WERNHER. Observat. forens. Part. 1. Observat. 66. Ita multominus in nostra specie, propter delicti odium, ulla parentis vel avi pietatis, aut voluntatis collationem tacite remittentis, præsumtio locum invenire poterit; cum fere impium videatur: alteri liberorum donare velle, quod aliis fuit subtractum, vel innocuis penas criminum ab aliis commissorum imponere. DIODOR. TVLD. ad Cod. tit. de Collat. num. 12. Ex quibus omnibus satis manifesti juris esse arbitror: quod in casu quo filii crimen redemit avus, æque ac in præcedentibus duabus speciebus, quando scilicet ex fidejussione aliquid soluerit, aut*

H.

mutuo

mutuo dederit avus, haud minus quam ipse filius conferre teneatur nepos, cum meliori is conditione gaudere nequeat, & nos omnia quæ de his speciebus hactenus disputavimus, tot tantorum virorum, quorum vestigia lustravimus, testimonio obfignare possimus. Conf. præter toties laudatos, VOET. STRVV. BRUNNER. VINNIUM, BERLICHIVM, illustris BERGERVS in *Oec. Jur.* pag. 499. WERNHERVS in *integris animadv. ad dissert.* BASTINELL. *Tom. I. observat. for. ad calcem*, cui in nostra tract. præ aliis multum deberi, libenter profitemur. SCHILT. *exercit. 41. §. 21. 22. 23.* SCHÖPFER *de sumtib. studior. Cap. 3. num. 8.* FLECK. *biblioth. jur. civ. lib. II. tit. 54. num. 5.* CHRISTINEVS *Vol. II. decis. 178. num. 14. & Vol. V. decis. 198.* BRUNNEMANN. *Cent. II. dec. 85.* & innumeri plures, qui partes nostras insigniter augent & ornant.

§. VII.

An conjicere liceat: avum tacite remississe collationem?

Porro ut præscripto in §. I. hujus Capituli ordine procedamus, paucis adhuc disquirendum erit: an conjecturæ dentur, quæque istæ sint, ex quibus conjicere liceat, quod avus collationem tacite nepotibus suis remiserit? Vtut autem per superius Cap. I. ad §. 9. deducta, vel tribus rem omnem expedire possimus, dicendo, quod pro instituta ibi antiqui Codicis cum Novellarum jure comparatione, negata priori quæstione, eadem ruina quoque concidat altera: ob quorundam tamen a nobis dissentientium opinionem, rem altius repetendo, operæ pretium fecerimus. Pro antiquo igitur jure, quæ collationis erat facies;

cies, locus non fiebat collationi, nisi coheredes eadem fungi expresse voluerint testatores; illud tamen eum in modum transformavit Imperator, ut semper, five testatus, five intestatus quis moriatur, five collationem expresse injunxerit, five de eadem nil dixerit, collatio nihilominus fieri debeat. *Nov. 18. cap. 6.* Relicta tamen adhuc erat, uti in omni successionum materia, ita in collationis quoque argumento, libera testatoribus de bonis ultimo elogio dividendis testandi facultas, hac tamen ratione circumscripta, ut nisi clare utique distincte eadem usus fuerit testator, ea juris dispositioni reliquisse praesumatur, in quibus successionis ab intestato vestigia non intervertit, uti vero si illa ipsi libuerit, EXPRESSE voluntatem suam, qua praescriptam in successione ab intestato aequalitatem turbet, declarare teneatur jure novellarum. *Nov. 18. cap. 6.* Interim si BERLICHIVM, citatis simul multis aliis *in dec. aur. 249. num. 3.* audimus si quoque fides habenda CAROLO DE MEAN *ad jus jus Leod. Part. 1. observat. 78. num. 28.* idem probanti exemplo parentis minorem filiae portionem, quam filio relinquentis, quod eam jam dotasset: ex conjecturis utique collatio tacite sublata ceneri posse videtur. Sed quemadmodum Berlichii sententia per superius dicta satis eluditur, distinguendoque inter Codicis & Novellarum jus, ab ipso perpetuo fere conturbatum funditus conficitur: ita sane nescio, an species a Mean tractata, tacitam collationis remissionem contineat? Licet enim tacita ea sit dicenda, quae ex factis colligitur, atque in ejus specie adsint facta, contrari-

am testatoris voluntatem haud obscure indicantia, interim tamen potius dicendum videtur: quod per inæqualem suam distributionem collationem jam ipse præmaturaverit, & ita expresse satis voluntatem de ea non reiteranda declaraverit testator.* Hujus enim distributionis a testatore factæ, & collationem impediens, meminit Imperator in cit. Nov. in fine Cap. 6.

§. VIII.

*Pro faci-
enda a ne-
potibus
collatione
ex præ-
sumpta &
obscurius
declarata
avi volun-
tate colla-
tionis ob-
ligatio.*

Ex adverso autem quæ pro juris dispositione in successione ab intestato nepotibus non hereditibus sui parentis incumbit conferendi obligationi: in testamentaria longe majus accedit pondus, si vel obscure tantum pro suscipienda collatione mentem ac voluntatem suam declaraverit testator avus. Multum enim cum inter liberos quævis parentis professio & assertio quibuscumque verbis declarata sufficiat, eique multumtribuendum sit, cum de collatione dubium incidit. MEY. Part. IV. dec. 233. Injungi ea potest quoque ab avo, citra ullas adhibitas testamentorum solennitates, VEL IN CODICILLIS, ita ut ex illis in facto quoque conferre teneantur nepotes, quæ de jure alias, & ab intestato conferre haud jubeantur. HEYG. quæst. 24. num. 39. VEL in separata scheda. L. B. de

* Forte & ita: L. 39. §. 5. famil. hercisc. quam laudat DE MEAN continet speciem: ubi pater filix dotem dedit, reliqua omnia re nulla indivisa relicta, inter filios distribuit. Atqui hic nullum restat familiaris herciscundæ judicium, in quo alter liberorum ab altero collationem urgere possit. Immo 2) divisione omnimoda sua pater satis expresse definit, quas partes inter liberos suos citra omnem collationem obtinere velit.

de LYNCKER & cum eo Antecessores Jenenses
Resolut. 450. Vnde tandem pronò alveo consequi-
 tur: quod pro faciendâ collatione haud exigua
 inducatur præsumtio, si quod credidit intermedio
 parenti avus, in rationum suarum designationes
 ipse cum causa & titulo intulerit, speciatimque
 quævis nomina designaverit; siquidem exinde
 credendi animus liquido intelligitur. *Colleg. jur. Ar-*
gent. ad tit. de Collat. §. VIII. num. 78. Vel alteri li-
 berorum, qui aliquid præceperat, collationem in-
 junxerit, quo æqualitatem inter coheredes suos,
 quod servari voluerit, satis declaravit. Enim ve-
 ro quid immoramur hisce Dd. cum Justiniani lex
 eo ipso, quo disertam collationis prohibitionem
 requirit, de conjecturis voluntatis patris, quibus-
 nam eadem inducatur, disputandi apertissime fi-
 nem fecisse appareat in textibus Novellæ.

CAPVT IV.

DE

NEPOTE EX IVRE GER-
 MANICO CONFERENTE.

§. I.

Sed quas hæcenus secundum Romani juris ana-
 logiam instituimus disputationes, easdem pa-
 tris quoque convenire legibus, probatu haud e-
 rit difficile. Antiquissimis retro ab hinc Seculis,
 abhorrebat Germanorum naturalis tantopere cele-
 brata simplicitas omnis, quas circa successiones
 pottea introduxerunt Romana jura scrupulosas
 H 3

Trans-
gressio.

Germani
antiqui
ignora-
runt nepo-
rum cum
patris
subti-
successio-

nem & re-
præsenta-
tionem.

subtilitates. Ignoræ tunc temporis testamentorum
nimix ambages. *Heredes successoresque* uti verba
sunt apud TACITVM *de morib. Germanor. Cap. XX.*
sui quique liberi, & nullum testamentum. Ignoræ
tunc repræsentionis quas dicere voluerunt fictio-
nes. * Neque exinde olim in Germania apud ple-
rosque populos successio nepotum in parentum lo-
cum erat, sed hi sero demum cum patruis ad avi he-
reditatem sunt admissi. GROTIUS *de l. B. & P. lib.*
II. Cap. VII. n. 30. §. I. cit. simul MOLINÆO de jure
primog. Lib. III. Cap. 8. Hereditates enim ab inte-
stato deferebantur liberis, his deficientibus proxi-
mitas gradus unicum succedendi erat fundamen-
tum. TACITVS *d. l.* verbis: *si liberi non sunt, pro-*
ximus gradus in possessione fratres, patru, avunculi.
Successionis nepotum nulla fit mentio, neque e-
osdem sub liberorum generaliori denominatione
comprehendi, creditu facile. Debetur huic ma-
jorum nostrorum simplicitati, & quæ hodie apud
Saxones in usu atque observantia est parcemia:
Je näher dem Sippe/ je näher dem Erbe; de qua
vid.

* Quod nepotes parentem repræsentionem fieri,
ait BERLICHIVS *dec. 247. n. 30.* Sed ex parentis repræsentione,
ut vel vigesimo gradu interjecto, descendentes defuncto
tritavo ultimo succedant, vel ipsi naturæ & æquitati quam
maxime convenire videtur. GROTIUS *d. l.* Nec in linea re-
cta minimum generationum multitudo crimen parricidii vel
incestus variat, sed tritavum occidens, vel cum tritavia rem
habens, æque pro parricida, incestuoso, habetur, ac qui pa-
rentem interficit, vel ipsi matri stuprum intulit. Quæ secus
in descenditibus in linea collateralis, ubi graduum interje-
ctio criminis atrocitatem penamque mitigat, ita ut cum
fororis nepte concubens, arbitraria tantum pena puniatur.

vid. HERT. opusc. Vol. I. Tom. III. pag. 534. & quod apud Belgas effertur dictorium: l' uaste Bloed / erft het Goed; de quo videri possunt GRÖNEWEGEN, aliisque passim, & sigillatim VOET. ad ff. tit. de collat. Idem apud Gallos & Belgas ab antiquissimis Seculis usu obtinuisse, citatis CHOPPIO de morib. Paris. GROTIUS in manu duct. SANDIUS de feud. Holl. testatur IOH. a SOMMERN de repres. Cap. I. §. I.

§. II.

De subsequenti vero atate antiquitatis & barbariei situ obducta, non nisi obscurius interjecto tam longo temporis intervallo, in tantarum Scripturarum inopia cognoscere licet. Legem Salicam gradu proximiores tantum admisisse, nepotes vero repulisse, licet non expressa eorum in citato textu fiat mentio, probare ex Tit. 62. leg. Sal. nuntur HIERON. BIGNONIUS ad Marculph. apud BALVZIVM Tom. II. pag. 935. Quod postea innovatum est Regis Regis Francorum Childeberti constitutione, in decrecione ejus data circa annum 545. apud ECCARD. ad L. Salic. pag. 166. verbis: Anno regni nostri XX. convenit, ut NEPOTES ex filio, vel ex filia, ad aviaticas res cum avunculis vel amitibus sic venirent in hereditatem, tanquam si pater aut mater vivi fuissent. De illis, ibidem pergit, hic loquimur, nepotibus ex filio, non ex fratre, adeoque in linea descendenti. Satis clare ac perspicue hæc verba loquuntur nepotum in avi hereditate successione, * nec quæ aliter incidere solet dubitatio

Nepotes ad avi hereditatem per representationem non admitti sunt, nisi demum tempore Childeberti Francorum Regis.

* Quod si tantum nepotes aut pronepotes tantum adierant, hereditas

tatio, ac si nepotum ex fratre causa ageretur, locum hic invenire potest. Inductus potissimum, ut hanc legem ferret, videtur Rex Childebertus, vel ex studio imitandi leges Romanorum, cum quibus fuerat usus & consuetudo, vel quoque ex ratione: quod antiquiores casti Teutonum mores, quos laudat TACITVS *d. l. versic. juvenum &c.* ita tunc temporis jam in pejus abierint, ut ductis nimis mature in matrimonium uxoribus, saepe numero acciderit: ut intermedii parentes, ordine quippe mortalitatis retrogrado avum morte praecedentes aliquid jam natos reliquerint, quos tamen parentum suorum immatura morte omni plane portione, omnique re, qua sese sustinere possint, destitui, iniquitatem sapere forsitan videretur. Vnde ut parentum vices subeundo in ejus portione succederent, prudenti consilio placuit.

§. III.

*Nepotum
successio
& repraesentatio
Seculo IX.
dubia
fuit.*

Neque vero post latam hanc Childerici Constitutionem, an semper & ubique in Germania vicaria nepotum successio, seu jus eorum repraesentationis obtinuerit, satis recte determinare licet. Pro nepotibus ex *Seculo IX.* laudat alicubi ad Annum 957. locum ex *BALVZII Tom. II. p. 42. §. 9.* vir omni laude major de *LEIBNITZ*; sed quod tantorum cinerum pace dixerim, nescio sane:

---

reditas non in stirpes, sed per capita dividebatur, eadem lege *falica §. 6. dist. l.* Quod jus ibidem a Romanorum placitis, & repraesentationibus abiisse, olim Francones satis demonstrant.

ne: an deficiente itidem expressa nepotum mentione de eorum tunc temporis obtinente an avifuccessionem admiffione certi aliquid ex dicto BAILVZII loco edoceamur. Multominus nepotum jus avo succedendi, ulla ratione evincit quem GROTIUS in not. ad lib. II. Cap. 7. §. 30. citat. ex REVERBERO Eginhardi locus. Carolus enim nepoti Pipino regnum judice Eginhardo reliquit, non ultima voluntate, non successione jure in hereditatem, sed actu liberalitatis inter vivos. Vnde allata species potius æquitatis munificentiaque ipsius Caroli, collatique ab eo in nepotum beneficii, quam facultatis de jure avo succedendi nepoti competentis indicium constituit.

§. IV.

Quemadmodum autem in Germania quondam successio tam descendentium, quam reliqua ^{Nepotum cum filiis successio, initio Seculi X. incerta, ab Otone I. restaurata.} omnis, nulla certa regula definita esset adeo, ut per pacta in familiis plerumque determinaretur: ita quoque existente interdum specie, qua a parente filii dotati & separati erant, olim dubium, an nepotes ab illis progeniti, amplius aliquid ex avi hereditate vindicare sibi potuerint. Certe valde adhuc Ottonis I. ætate incertum fuit: an cum filiis succederent nepotes, annon? Cujus luculentissimum testimonium existat apud WITTICHINDVM in *Scriptorib. rer. Germ. MEIBOMII Tom. I. pag. 644.* Oborta scilicet inter filios & nepotes de successione lite, eandem propria auctoritate componere non audebat Rex Otto, sed ut inter arbitros judicaretur edicto universum populum convocavit.

Po-

Postea tamen, uti verba fluunt apud Wittichindum: Rex meliori consilio usus, noluit viros nobiles ac senes populi inhoneste tractari, sed magis rem inter gladiatores discerni iussit. Vicit, porro ait, pars, qui filios filiorum computabant inter filios, & firmatum est, ut equaliter cum patris hereditatem dividerent pacto sempiterno. Ad quæ potissimum verba respexisse videntur, qui sub hoc Ottone representationis & vicariæ successiois jus in Germania post Childebertum rursus sua initia habuisse volunt IOH. a SOMMERN dict. L. & HERT. Volum. I. Tom. III. pag. 533.

§. V.

Non autem æque
Secul. XII.
& XIII.

Pari quoque ratione qua sub Ottone I. monarchia inter patruum & nepotem bis sub Ottone IV. certatum fuisse, refert BALDWINVS in Comment. ad Just. ad §. 8. de Hered. quæ ab intest. licet auctorem non citet. Vti vero nepotes tunc temporis non de ipsa hereditatis avitæ participatione, sed potius id ferro decernerent, ut eadem * quibus prædefunctus eorum parens, qui natu inter fratres fuerat major, gavisus esset jura ex representatione quoque consequerentur: ita quod eo temporis vicaria successio & representatio jam recepta fuerit atque probata, suo modo con-

* Quædam excipiantur, quod eorum causa hereditaria non sit, v. c. jus patronatus, tutelæ, &c. ad quæ nepos ex representatione nunquam admittitur, citatis simul textibus, explicat Balduinus dict. I. Cæterum nepotem ex filio ætate majori natum eadem quæ parens habuit primogenituræ jura quoque consequi, vel plus XL. rationibus demonstrat citatus a Balduino ibidem Tiraquell.

constat. Sane de Seculo XIII. non extra omnem dubii aleam ponunt, quæ ex isto ad nostra tempora pervenerunt jura scripta. Nam secundum hæc ex filio orti vocantur, ex filia* autem progeneri repelluntur nepotes. *In Speculo Saxon. lib. I. artic. 5. pag. 29.* edit. a D. Gærtnero novissime procuratæ habetur textus: Nimbt ein Sohn bey seines Vaters Leben ein Weib so ihm eben bürdig / und gewinnet Söhne mit ihr / und stirbt hernach vor dem Vater / ohne mit dem Erbe abgefunden zu sein / so nehmen dessen Söhne an des Vatters Statt gleichen Erbtheil mit ihren Vettern in dem Großväterlichen Erbe / jedoch bekommen sie nur Kindes-Theil; dieses aber wiederfähret den Töchter Kindern nicht / daß sie solten mit der Tochter in des Groß-Vaters oder Groß-Mutter Erbe können gleichen Theil nehmen. In eundem quoque sensum eunt verba ejusdem *lib. I. artic. XVII. Spec. Sax.* Doch nimbt des Sohnes oder Tochter Kind Erbe vor den Vater und Mutter / und vor dem Bruder und Schwester / weil das Erbe nicht auffer dem Busen gehet / so lange ebenbürtiger Busen vorhanden ist. Neque ullus hæreo, quin affirmem: subeundam & eadem ætate jam filii nepotibus fuisse collationem. Emancipati enim liberi, ut ad hereditatis divisionem non admittantur, nisi facta demum jurata a parente acceptorum designatione, præcipit *Artic. XIII. Spec. Saxon.* ubi verba ita fluunt: Sondert ein Vater oder Mutter eines ihrer

* Quomodo hæc cum antiquo jure Romano §. 15. J. de success. quæ ab intest. enarrato convenient quomodo eidem reclamet Nov. 18. cap. 6. videre licet apud Balduin. d. l.

68

ver Söhne / oder Tochter / mit ihrem Guthe ab/
sie mögen sich in der Kost scheiden oder nicht / wol-
len solche alsdenn nach des Vaters oder der Mut-
ter Tode an eben demselben Erbe / der Bruder
nemlich / gegen den Bruder / oder die Verheyra-
tete gegen ihre unausgestattete Schwester Anspruch
machen: so müssen sie vermittelst Endes alles das
jenige Guth / womit sie abgesondert worden / wenn
es fahrende Habe gewesen / auffer was Gerade ist /
in die Theilung bringen. Neque diversa ab hac
per reliquas Germaniæ provincias usu servabatur
consuetudo: utique enim cum Saxone convenit
Suevus. Sic in quæst. artic. XC. Spec. Suevo. apud
SCHANNAT pag. 216. proposita: an liberorum u-
petens parenti de bonis suis inæqualiter dispen-
dendi facultas, quidem non plane tollitur, ad causam
tamen quo parens moveri possit, ex æqualitatis
inter liberos servandæ favore, eadem restringi-
tur, in verbis: Wir sprechen also, an dem Todtbede
muß er gleich theilen, es en sey dan der Kind ein pas-
gerathen, denn das ander, dem mag er mehr gege-
ben. Pariter quoque in Artic. XCII. ejusd. Spec. li-
beris elocatis & separatis eorum quæ acceperunt,
collatio injungitur, ubi textus ita se habet; Vnd stir-
bet ein Mann und lat Chind Sun und Tochter hinder
im, da er mit zuschaffen bat, die Kind sein ausgesteu-
ret oder nit, sy schullen dat eygen mit einander thei-
len, und also was den Chinden voraus ist gegeben wor-
den, daz schullen sy werffen in den gemain Tail des
Guths das da ist, es sey varendes Gut, oder ander Gut,
das schullen sy denen gleich mit einander tailen. Ne-
que

quæ minus inter descendentes æqualitatem servandam esse in hereditatem divisionibus commendant Statuta Bremensia. *Vid. Statut. Brem. pag. 305.* Atqui vero si hæc inter liberos primi gradus, & quando frater una cum fratre parenti succedit, fuerunt observata: quanto magis præsumendum est, eadem ex longe majori æquitatis ratione obtinuisse, cum nepos ex repræsentatione parentis sui cum patruo ad avi hereditatem concurrat.

§. VI.

Sed quemadmodum communiter fieri solet, ut ad antiquos, quibus semel in hæserunt, mores, facile redeant homines: ita naturalis ista toties laudata Germanorum simplicitas, tam altas radices egerat, ut parentum in nepotibus repræsentatio, & descendens exinde eorum successio, sensim rursus in oblivionem abiret, teste JOH. A SOMMERN *dict. tract. §. 1. cap. 1.* Idem in vicina Gallia evenisse, grave præjudicium loquitur, quod apud BALDVINVM est in *Comment. ad Inst. pag. 403.* Cum enim anno Domini 1302. mortuus esset Robertus secundus, Comes Arthesiensis, relicta filia Mathilde & Roberto nepote ex filio Philippo, hique nepos succedere vellet exclusa filia Mathilde, jure parentis, decreto sive arresto Senatus Parisiensis prohibitus est, quasi successioni hic non esset locus.

Sensim rursus in de-suetudinem abiit.

§. VII.

Imo nepotum successione vero testibus HEIGIO *Part. 1. quest. 8. num. 30.* & Mevio ad *Jus Lub. Part. 11.*

Revocata a Maximiliano I. & Carolo V.

Tit. 11. artic. 1. num. 30. in Germaniæ fora postliminii jure reduxit Imperator Maximilianus I. per Rec. Imp. de Anno 1500. §. 18. versic. An Statt ihrer; illam paullo post confirmavit Carolus V. per Rec. Imp. de Anno 1521. versic. Item als auch 18. Incidit in horum summorum Imperatorum post Alberti II. tempora peregrini juris facta per Germaniam receptio, cui & nova repræsentationis & successione in stirpes restauratio deberi, eo magis verosimile videtur: quod Imperator Carolus V. cit. l. §. 19. communis juris mentionem faciat. Ex quo repræsentationis beneficium mutuatus, illud cum in Germanicarum legum corpus transcripserit, ab omni sane ratione alienum fore videtur, ut statuamus. Imperatorem ex avita hereditate partem nepotibus indulgisse quidem, noluisse autem, ut & conjuncta cum eadem eadem, onera ad illos spectarent, omni potius collationis incommodo tuis relicto; qui tamen pro antiquiori Germanorum consuetudine, soli suo jure proprio integram avi hereditatem occupaverant.

Quæ revocatio debetur facte Juris Romani per Germaniam recepti-
oni.

Unde in collationis quoque argumento Jus Germanicum cum Romano consentit.

Helmstädt, Diss., 77 32-33

ULB Halle

3

004 335 554

7
5b.

VD 18

Inches
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

Centimetres

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

KRESSII, ICTI

7/43.

IO IVRIDICA

E

1732/6

TE EA,

NS ACCEPIT,

ERSVM

RENTE.

VISSIMA.

TADII

CHNORRIANA

CL.